

## Betænkning

over

- I. forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1971,
- II. forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat,
- III. forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven.  
(Forhøjelse af afgiften),
- IV. forslag til lov om beregning af almindelig omsætningsafgift af  
parfumer, toiletmidler m. v.,
- V. forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter,
- VI. forslag til lov om begrænsning af omkostningsforøgelse som følge af  
dyrtidsregulering af lønninger,
- VII. forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og  
enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp  
til underhold og
- VIII. forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud  
og andre familiedydelser.  
(Forhøjelse af børnetilskud m. v.).

(Afgivet af udvalget den 27. maj 1970).

Udvalget har holdt 9 møder og har herunder haft flere samråd med finansministeren og økonomiministeren samt et samråd med socialministeren og med arbejdsministeren.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra  
Bierman & Bierman A/S, Grindsted,  
Brancheforeningen for Sæbe-Parfumeri-  
Toilet- og Kemisk-Tekniske Artikler,  
Butikshandelens Fællesraad,  
Centralforeningen af Hotelværter og Restau-  
ratorer i Danmark,  
Chokolade- & Sukkervare-Branchens Fæl-  
les-Udvalg,  
Elektronikfabrikantforeningen i Dan-  
mark,  
Fællesrepræsentationen for Danmarks  
Biografteatre,  
Sigfred Jensen & Co. A/S, Esbjerg,

Provinshandelskammeret,  
Skibsværftsarbejdernes bestyrelse,  
lægerne Lizzie og Ole Weber, Haslev.

Man har i udvalget drøftet med finansministeren, hvilke muligheder der foreligger for nu at gennemføre en revision af de erhvervsdrivendes foreløbige beskatning for indkomståret 1970 på grundlag af deres selvangivelser for indkomståret 1969.

Finansministeren har herunder givet tilsagn om, at de lignende myndigheder vil blive instrueret om i videst muligt omfang at sammenholde de indkomster, der er lagt til grund ved forskudsregistreringen for indkomståret 1970 af de selvstændige erhvervsdrivende, med skatteansættelserne for indkomståret 1969 med henblik på ændringer af den foretagne forskudsregistrering.

En af finansministeriet udarbejdet finansplan for finansårene 1970-71 og 1971-72 er

optrykt som bilag 1 og en del af udvalgets spørgsmål til finansministeren som bilag 2. De skriftlige henvendelser til udvalget med ministerens kommentar samt besvarelsene af udvalgets spørgsmål til ministrene vil blive optrykt i et særligt bilagshæfte.

*Ad I. forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1971 og*

*II. forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat.*

Som supplement til de i bemærkningerne til lovforslaget om udskrivningsprocenten optrykte tabeller 1 og 2 vedrørende udviklingen i beskatningen fra indkomståret 1970 til 1971, er som bilag 3 og 4 optrykt tabel 3 og 4, der indeholder tilsvarende oplysninger om udviklingen i beskatningen for familier med udearbejdende hustruer, der tjener henholdsvis  $\frac{1}{4}$ ,  $\frac{1}{3}$  og  $\frac{1}{2}$  af den samlede indkomst.

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslagene til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse. Mindretallet vil nærmere motivere sin stilling under 2. behandling af lovforslagene.

*Ad III. forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af afgiften),*

*IV. forslag til lov om beregning af almindelig omsætningsafgift af parfumer, toiletmidler m. v. og*

*V. forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.*

Finansministeren har stillet de nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger. Ændringsforslagene er tiltrådt af udvalget eller af et flertal.

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslagene til *vedtagelse* med de foreslåede ændringer.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget)

kan ikke medvirke ved lovforslagenes gennemførelse, men agter ved 3. behandling at stemme imod lovforslagene. Mindretallet vil nærmere motivere sin stilling under 2. behandling af lovforslagene.

*Ad VI. forslag til lov om begrænsning af omkostningsforøgelse som følge af dyrtidsregulering af lønninger.*

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse, men agter ved 3. behandling at stemme imod lovforslaget. Mindretallet vil nærmere motivere sin stilling under lovforslagets 2. behandling.

*Ad VII. forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.*

Socialministeren har stillet det nedenstående ændringsforslag, hvorom henvises til bemærkningerne. Ændringsforslaget er tiltrådt af udvalget.

På spørgsmål fra udvalget har undervisningsministeren oplyst, at det er hensigten at give de uddannelsessøgende, herunder lærlinge, der modtager støtte fra Ungdommens uddannelsesfond, kompensation for forhøjelsen af merværdiafgiften. Da en forhøjelse af merværdiafgiften på  $2\frac{1}{2}$  pct. efter beregninger foretaget af departementet for told- og forbrugsafgifter vil påvirke de lavere indtægtsgrupper med ca. 1,8 pct., vil det samlede beløb, der er til rådighed for Ungdommens uddannelsesfond i 1970-71 — ca. 343 mill. kr. — blive søgt forhøjet med ca. 6,3 mill. kr. Beløbet vil blive søgt i form af stipendier og tænkes fordelt på de forskellige grupper af uddannelsessøgende i forhold til deres andel i det samlede stipendieløb, der andrager ca. 220 mill. kr. i 1970-71. Bevillingen til lærlingene skønnes herefter at ville blive forhøjet med ca.  $\frac{1}{2}$  mill. kr.

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale

venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med den foreslåede ændring.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) kan i konsekvens af den forventede vedtagelse af forhøjelsen af merværdiafgiften tiltræde lovforslaget og indstiller ligesom flertallet lovforslaget til *vedtagelse* med den foreslåede ændring.

*Ad VIII. forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelser. (Forhøjelse af børnetilskud m. v.).*

Et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) kan i konsekvens af den forventede vedtagelse af forhøjelsen af merværdiafgiften tiltræde lovforslaget og indstiller ligesom flertallet lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

### Ændringsforslag til

### III. forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af afgiften).

Af *finansministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1.

1) I indledningen indsættes efter „lov nr. 101 af 20. marts 1970“: „og lov nr. 191 af 20. maj 1970“.

2) Som nye numre efter nr. 6 indsættes:

„01. § 37, stk. 1, affattes således:

„Finansministeren nedsætter et nævn bestående af 6 medlemmer, der skal repræsentere et alsidigt kendskab til administrations- og erhvervsforhold. Nævnets formand udpeges af finansministeren.“

02. I § 37 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

„*Stk. 3.* Ved behandling af sager, der efter nævnets skøn kræver speciel branchemæs-

sig, teknisk eller handelsmæssig indsigt, kan nævnet tilkalde sagkyndige rådgivere.“

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

03. Efter § 37 indsættes:

„§ 37 a. Det i § 37 omhandlede nævn udøver de beføjelser, der er tillagt de efter følgende lovbestemmelser nedsatte nævn:

1. Nævnet i henhold til § 29, stk. 1, i lov nr. 116 af 29. marts 1969 om afgift af spiritus, som ændret ved § 5, nr. 12, i lov nr. 333 af 18. juni 1969.

2. Nævnet i henhold til § 28, stk. 1, i lov nr. 414 af 18. december 1968 om afgift af chokolade- og sukkerverarer m. m., som ændret ved § 5, nr. 11, i lov nr. 333 af 18. juni 1969.

3. Nævnet i henhold til § 28, stk. 1, i lov om tobaksafgifter, jfr. lovbekendtgørelse nr. 370 af 6. september 1967, som ændret senest ved § 5, nr. 6, i lov nr. 333 af 18. juni 1969.

4. Nævnet i henhold til § 21, stk. 1, i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger, jfr. lovbekendtgørelse nr. 371 af 6. september, 1967, som ændret ved § 5, nr. 7, i lov nr. 333 af 18. juni 1969.

5. Nævnet i henhold til § 8, stk. 2, i lov om afgift af konsum-is, jfr. lovbekendtgørelse nr. 372 af 6. september 1967, som ændret ved § 5, nr. 8, i lov nr. 333 af 18. juni 1969.

6. Nævnet i henhold til § 19 i lov om forskellige forbrugsafgifter, jfr. lovbekendtgørelse nr. 356 af 17. august 1967, som ændret senest ved lov nr. 192 af 20. maj 1970.

*Stk. 2.* Ved nævnets udøvelse af de beføjelser, der er anført i stk. 1, finder § 37, stk. 5 og 6, tilsvarende anvendelse.“

Af *finansministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Haunstrup Clemmensen, Asger Jensen, Jørgen Jensen, Hans Kjær, Stetter, Henry Christensen, Foged, Jens Frandsen, Holger Hansen, Niels Helveg Petersen, Bernhard Baunsgaard og Grethe Philip):

Ny paragraf.

3) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

„§ 0.

I lov nr. 191 af 20. maj 1970 om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af afgiften ved indførsel) ændres i § 2, stk. 2, sidste

punktum, „inden udgangen af juni 1970“ til: „senest den 28. juni 1970“.

Til § 3.

4) Paragraffen affattes således:

„§ 3.

Loven træder i kraft den 29. juni 1970. § 1, nr. 01-03, træder dog i kraft den 15. juni 1970.“

Ny paragraf.

5) Efter § 5 indsættes som ny paragraf:

„§ 00.

For virksomheder, hvis afgiftsperiode er kvartalet, skal angivelsen for april kvartal 1970 omfatte tiden 1. april - 28. juni 1970, medens angivelsen for juli kvartal 1970 skal omfatte tiden 29. juni - 30. september.“

### Bemærkninger til ændringsforslagene.

Til nr. 1.

Ved ændringsforslaget indsættes en henvisning til den netop gennemførte ændring af merværdiafgiftsloven vedrørende afgiften ved indførsel.

Til nr. 2.

Ved ændringsforslaget foreslås nævnene i henhold til 6 forbrugsafgiftslove ophævet og deres kompetence overført til momsnevnet. Samtidig foreslås en ændret sammensætning af dette nævn, således at det udelukkende kommer til at bestå af administrations- og erhvervsrepræsentanter.

Forbrugsafgiftslovene indeholder bestemmelser om, at nærmere angivne spørgsmål er henlagt til drøftelse i særlige nævn. I de fleste tilfælde har nævnene den endelige administrative afgørelse af de forelagte spørgsmål; kun i enkelte tilfælde skal det pågældende nævn blot høres, inden finansministeren (tolddepartementet) træffer en afgørelse.

De sager, nævnene beskæftiger sig med, drejer sig bl. a. om afgiftspligtens omfang for et vare- eller tjenesteydelsesområde og om den afgiftspligtige værdi for disse varer og ydelser. Hertil kommer, at nævnene er ankeinstans for de klager, virksomhederne fremfører over de af toldvæsenet foretagne

skønsmæssige ansættelser af omsætning og afgiftstilsvær. Sådanne skønsmæssige ansættelser må foretages, f. eks. hvis størrelsen af et afgiftstilsvær ikke kan opgøres på grundlag af virksomhedens regnskaber.

Nævnene blev indført i punktafgiftslovgivningen i 1940'erne og 1950'erne og i lovene om almindelig omsætningsafgift i 1960'erne (engrosomsen 1962 og momsens 1967). De er ifølge lovgivningen placeret på linje med finansministeren (tolddepartementet) i det administrative system, idet deres afgørelser som anført er administrativt endelige, d. v. s. at de ikke kan ændres af finansministeren. Derimod kan nævnsafgørelserne i samme omfang som enhver anden administrativ afgørelse forelægges for folketingets ombudsmand og domstolene.

Nævnene består af dommere, tjenestemænd fra administrationen (tolddepartementet) og sagkyndige fra erhvervslivet samt i enkelte tilfælde desuden af teknisk kyndige (ingeniører); kun i få nævn — bl. a. momsnevnet — har erhvervsrepræsentanterne dog stemmeret, i de fleste tilfælde er de blot tilforordnede som branchekyndige. Departementet yder nævnene kontormæssig og teknisk bistand ved udøvelse af sekretariatsforretninger.

Nævnene har haft stor betydning i bestræbelserne på at aflaste finansministeren i det daglige arbejde og desuden gjort det muligt for erhvervslivet på en nem, hurtig og billig måde at opnå afgørelser af ofte indviklede spørgsmål.

Det har gennem længere tid været overvejet, om man kunne reducere antallet af nævn. Forholdet er det, at den mængde af sager, der kommer til afgørelse i et punkt-skattenævn, normalt vil være betydeligt i den første tid efter afgiftslovens ikrafttræden, men derefter formindskes, bl. a. fordi de af et nævn truffne afgørelser er retningsgivende for behandlingen af tilsvarende sager. Spørgsmålet er blevet særlig aktuelt for nævnet i henhold til loven om forskellige forbrugsafgifter efter vedtagelsen af papirafgiftens bortfald. Der synes ikke at være tilstrækkelig grund til at opretholde et selvstændigt nævn til behandling af de få sager, som kan forventes at fremkomme vedrørende de øvrige af loven omfattede vareområder, f. eks. mineralvand og grammofonplader. I forbindelse med udarbejdelsen af

Bet. o. lovf. om udskrivningsprocenten for 1971 m. m.

lovforslaget om papirafgiftens bortfald blev det derfor overvejet at foreslå nævnet i henhold til loven om forskellige forbrugsafgifter ophævet og henlægge de resterende sager til moms-nævnet.

Imidlertid har man fundet det hensigtsmæssigt at gå et skridt videre ved i nærværende ændringsforslag at foreslå, at de beføjelser, som er tillagt de i 6 nærmere angivne forbrugsafgiftslove nedsatte nævn, overgår til moms-nævnet. Det drejer sig om nævnene i henhold til lovene om afgift på stærke drikke, chokolade- og sukkervarer, tobak, radiomateriel, konsum-is og endelig mineralvand, tændstikker, cigartændere, spillekort og grammofonplader.

Det er samtidig foreslået at ændre sammensætningen af moms-nævnet, som nu består af 8 medlemmer, hvoraf 2 skal være dommere og 6 repræsentere et alsidigt kendskab til administrations- og erhvervsforhold. I ændringsforslaget er det foreslået, at antallet af medlemmer reduceres til de nævnte 6, således at nævnet kommer til at fungere uden dommermedlemmer. Det er tanken, at erhvervsrepræsentanter fra de enkelte brancher skal kunne tilkaldes som særligt sagkyndige rådgivere, når nævnet anser dette for nødvendigt. Der er foreslået en tilføjelse til momslovens § 37, som præciserer dette.

Der vil ikke ved udvidelsen af moms-nævnets kompetence ske nogen væsentlig forøgelse af dets arbejde, men det vil desuagtet være praktisk, at nævnets forretningsorden af finansministeren affattes således, at der bliver mulighed for at træffe afgørelser, når blot halvdelen af medlemmerne, heraf 1 administrationsrepræsentant og 2 erhvervsrepræsentanter, deltager i voteringen.

Såfremt ændringsforslaget vedtages, vil der på forbrugsafgiftsområdet foruden moms-nævnet kun eksistere 3 nævn, nemlig henholdsvis vedrørende registreringsafgiften af motorkøretøjer, benzinafgiften og parfumeafgiften. Problemerne omkring disse 3 nævn er noget mere komplicerede end for dem, der nu foreslås ophævet. I dem alle 3 sidder der administrationsrepræsentanter, i motornævnet og parfumenævnet desuden erhvervsrepræsentanter og i motor- og benzinnævnet endelig også såvel teknisk kyndige som dommere. Spørgsmålene om disse nævns fortsatte beståen og om deres sam-

mensætning og kompetence vil blive taget op ved den først givne lejlighed.

Til nr. 3.

Som en konsekvens af, at ikrafttrædelsestidspunktet ved ændringsforslag nr. 4 ændres til den 29. juni 1970, må der foretages en ændring af overgangsbestemmelsen i loven vedrørende forhøjelse af afgiften ved indførsel.

Til nr. 4.

Det foreslås, at afgiftsforhøjelsen skal træde i kraft den 29. juni 1970 i stedet for den 1. juli 1970. Ændringen imødekommer et ønske fra Butikshandelens Fællesråd.

Det vil være hensigtsmæssigt at lade den foreslåede ændring af nævnets sammensætning og virkeområde træde i kraft på et tidligere tidspunkt end lovens ikrafttræden i øvrigt.

Til nr. 5.

Det foreslås, at virksomheder, der angiver afgiften kvartalsvis, medregner omsætning m. v. i dagene 29. og 30. juni 1970 til angivelsen for juli kvartal.

#### IV. forslag til lov om beregning af almindelig omsætningsafgift af parfumer, toiletmidler m. v.

Af *finansministeren*, tiltrådt af et flertal (Haunstrup Clemmensen, Asger Jensen, Jørgen Jensen, Hans Kjær, Stetter, Henry Christensen, Foged, Jens Frandsen, Holger Hansen, Niels Helveg Petersen, Bernhard Baunsgaard og Grethe Philip):

Til § 3.

Ordene „1. juli 1970“ ændres til: „29. juni 1970“.

#### Bemærkninger til ændringsforslaget.

Ændring af lovens ikrafttrædelsestidspunkt er en konsekvens af, at forhøjelsen af merværdiafgiften foreslås ændret fra 1. juli 1970 til 29. juni 1970.

### V. forslag til lov om ændring af lov om tobaksafgifter.

Af finansministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

1) Punkterne A-D affattes således:

„A. for cigaretter, for hvilke detailprisen efter § 4, stk. 2, udgør:

	pr. stk.
1. ikke over 37 øre pr. stk. ....	26,72 øre
2. over 37 øre, men ikke over 37½ øre pr. stk. ....	26,97 -
3. - 37½ - , - - - 38 - - - . . . . .	27,21 -
4. - 38 - , - - - 38½ - - - . . . . .	27,45 -
5. - 38½ - , - - - 39 - - - . . . . .	27,69 -
6. - 39 - , - - - 39½ - - - . . . . .	27,87 -
7. - 39½ - , - - - 40 - - - . . . . .	28,11 -
8. - 40 - , - - - 40½ - - - . . . . .	28,34 -
9. - 40½ - , - - - 41½ - - - . . . . .	28,91 -
10. - 41½ - , - - - 42½ - - - . . . . .	29,48 -
11. - 42½ - , - - - 43½ - - - . . . . .	30,05 -
12. - 43½ - , - - - 44½ - - - . . . . .	30,62 -
13. - 44½ - pr. stk. ....	30,89 -

B. For cigaretpapir til en cigaret . . . . . 10 øre

C. For pladetobak, såkaldt cut plug, granuleret og lignende tobak samt for anden røgtobak med en snitbredde på mindst 1,5 mm, for hvilken detailprisen efter § 4, stk. 2, udgør:

	pr. kg
1. ikke over 71 kr. pr. kg . . . . .	39 kr. 05 øre
2. over 71 kr., men ikke over 78 kr. pr. kg. . . . .	41 - 93 -
3. - 78 - , - - - 85 - - - . . . . .	45 - 63 -
4. - 85 - , - - - 91 - - - . . . . .	49 - 19 -
5. - 91 - , - - - 99 - - - . . . . .	53 - 49 -
6. - 99 - , - - - 104 - - - . . . . .	56 - 29 -
7. - 104 - , - - - 109 - - - . . . . .	58 - 79 -
8. - 109 - , - - - 116 - - - . . . . .	62 - 83 -
9. - 116 - , - - - 121 - - - . . . . .	65 - 13 -
10. - 121 - pr. kg. . . . .	67 - 16 -

D. For anden røgtobak end i punkt C. nævnt, for hvilken detailprisen efter § 4, stk. 2, udgør:

	pr. kg
1. ikke over 123 kr. pr. kg . . . . .	79 kr. 31 øre
2. over 123 kr., men ikke over 130 kr. pr. kg. . . . .	82 - 45 -
3. over 130 kr. pr. kg. . . . .	85 - 16 -

Af finansministeren, tiltrådt af et flertal  
(Haunstrup Clemmensen, Asger Jensen,  
Jørgen Jensen, Hans Kjær, Stetter,  
Henry Christensen, Foged, Jens  
Frandsen, Holger Hansen, Niels Helveg

Petersen, Bernhard Baunsgaard og  
Grethe Philip):

Til § 2.

2) Ordene „1. juli 1970“ ændres til: „29.  
juni 1970“.

## Bemærkninger til ændringsforslagene.

### Til nr. 1.

Ændringsforslaget tilsigter at nedsætte de foreslåede afgiftssatser for cigaretter med 0,13 øre pr. stk. og for røgtobak med 66 øre pr. kg. Det bliver herved muligt at foretage en forhøjelse af avancen til detaillister og grossister for cigaretter og røgtobak med de nævnte beløb, hvilket monopoltilsynet indstiller efter forhandling med de pågældende organisationer.

De foreslåede ændringer af afgiftssatserne vil medføre, at den beregnede stigning på ca. 10 mill. kr. årligt i statskassens provenu af tobaksbeskatningen udebliver.

### Til nr. 2.

Ændringen af lovens ikrafttrædelsesdato er en konsekvens af, at forhøjelsen af merværdiafgiften foreslås ændret fra 1. juli 1970 til 29. juni 1970.

## VII. forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

### Til § 1.

Stk. 2 affattes således:

„Stk. 2. Til personer, der oppebærer pensionstillæg i henhold til de i stk. 1 nævnte love, ydes for tiden fra 1. juli 1970 til 31. marts 1971 et midlertidigt tillæg, der både for enlige og for ægtepar udgør 2 kr. månedlig.“

## Bemærkninger til ændringsforslaget.

Ved den ændrede formulering af forslagens § 1, stk. 2, fastslås det udtrykkeligt, at det midlertidige tillæg til pensionstillægget på samme måde som det midlertidige tillæg efter forslagens § 1, stk. 1, ydes for tiden 1. juli 1970 til 31. marts 1971.

Hannstrup Clemmesen.

Asger Jensen.

Jørgen Jensen.

Hans Kjær.

Stetter.

Henry Christensen,  
formand.

Jens Foged.

Jens Frandsen.

Holger Hansen.

Niels Helveg Petersen.

Bernhard Bannsgaard,  
næstformand.

Grethe Philip.

Per Hækkerup.

Erling Dinesen.

Grünbaum.

Anker Jørgensen.

Kampmann.

J. O. Krag.

Helge Nielsen.

Aksel Larsen.

Ømann.

## Bilag 1.

## FINANSMISTERIET.

Den 21. maj 1970.

## FINANSPLAN 1970-71 og 1971-72.

Mill. kr.	1970-71		1971-72
	FL	Skøn	
Forbrugsafgifter, ekskl. momsforhøjelse.....	16.900	16.900	17.640
Momsforhøjelse m. v.....	—	1.005	1.345
Særligt folkepensionsbidrag.....	—	95	510
Direkte skatter i øvrigt.....	16.551	16.450	18.870
Andre indtægter.....	1.069	1.069	1.160
I alt driftsindtægter.....	34.520	35.519	39.525
Udgifter uden for rammer.....	19.028	19.028	19.995
Udgifter inden for rammeområder.....	16.292	16.292	16.490
Anslået virkning af sommerstop i 1970.....	—	÷ 225	—
Bevillingsreserve, ekskl. særlig ydelse til pensionister	200	200	250
Særlig ydelse til pensionister (kildeskattekompen-			
sation).....	250	250	—
Sociale momskompensationer.....	—	130	195
Midlertidigt statstilskud til reduktion af lønomkost-			
ninger.....	—	250	—
Forventede pris- og lønstigninger.....	2.200	2.200	} 5.350
Julipristallets portion nr. 2.....	—	225	
Merudgifter til moms på statens varekøb.....	—	110	
I alt bruttoudgifter.....	37.970	38.460	42.280
Indtægter på udgiftsbudgettet.....	5.247	5.247	5.520
Nettoudgift på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet.....	32.723	33.213	36.760
Overskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet...	1.797	2.306	2.765
Andre kapitalbevægelser, netto.....	÷ 111	÷ 206	÷ 630
Kasseoverskud.....	1.686	2.100	2.135

*Noter til finansplanen.*

Ved skønnet over *forbrugsafgifternes* provenu i 1971-72 er forudsat en real stigning i det private forbrug på 2 pct. fra 1970 til 1971. Der er set bort fra provenuvirkningen af det fremsatte forslag om ny toldlov.

I merindtægten ved *momsforhøjelsen* er modregnet provenutabet ved papirafgiftens bortfald.

Det *særlige folkepensionsbidrag* er forudsat udskrevet med 1 pct. af skalainkomsten i 1971.

De *direkte skatter* er anslået under forudsætning af en stigning i de skattepligtige indtægter på 11,6 pct. fra 1969 til 1970 og på 11,0 pct. fra 1970 til 1971. Der er regnet med en udskrivningsprocent for statsindkomstkatten på 95 i 1970 og på 91 i 1971.

*Andre indtægter* er i hovedsagen statens nettorenteindtægter og statens andel af Nationalbankens overskud.

Skønnet over *udgifter uden for rammeområder* er baseret på de gældende regler for løvbundne tilskud m. v. og på samme pris-



niveau som finansloven for 1970-71, jfr. nedenfor om forventede pris- og lønstigninger.

*Udgifter inden for rammeområder* er for 1971-72 ansat under hensyn til de af regeringen vedtagne besparelser på i alt 400 mill. kr. i forhold til de i november 1969 fremlagte budgetoverslag for 1971-72. Tages hensyn til den anslåede virkning af det for 1970-71 besluttede sommerstop for igangsættelsen af nye statslige investeringer, bliver væksten i de rammebelagte udgifter ca. 2,5 pct. fra 1970-71 til 1971-72.

Den *særlige ydelse til pensionister* som yderligere kompensation for indførelsen af kildeskat vil i 1971-72 blive afløst af et nedslag i pensionisternes indkomstskat, som er taget i betragtning ved skønnet over de direkte skatter.

Udgiften til sociale *momskompensationer* er ansat i overensstemmelse med lovforslagene om midlertidigt tillæg til de sociale pensioner og om forhøjelse af børnetilskud m. v. Da en femtedel af statens refusioner af de sociale pensioner først udbetales i det følgende finansår, vil kompensatorne medføre en merudgift for de kommunale budgetter på knap 15 mill. kr. i 1970-71 og godt 5 mill. kr. i 1971-72.

I udgiften til *midlertidigt statstilskud til reduktion af lønomkostninger* er set bort fra den merudgift på formentlig godt 50 mill. kr., som vedrører statslige institutioner

m. v., da dette beløb vil optræde både som udbetaling og indbetaling på statsbudgettets udgiftsside. Det anslås, at ca. 20 mill. kr. af det anførte tilskud vedrører udbetalinger til kommunerne.

Dette tilskud kommer til udbetaling, såfremt reguleringspristallet for juli 1970 når 142 points, hvorved der udløses to dyrtidsportioner. Denne udvikling i pristallet var ikke forudset ved budgetteringen af finansloven for 1970-71, men anses nu for overvejende sandsynlig. Der er da også afsat beløb til dækning af merudgifterne til dyrtidsregulering af statens lønninger og de sociale pensioner m. v. som følge af *julipristallets portion 2*.

Overslagene over udgifter — såvel uden for rammerne som på de rammebelagte rammeområder — er for 1971-72 opgjort i samme prisniveau som bevillingerne på finansloven for 1970-71. For 1971-72 er derfor afsat beløb til dækning af udgifterne ved *pris- og lønstigning* fra april 1969 frem til det forventede gennemsnitlige pris- og lønniveau i finansåret 1971-72; heri er medregnet merudgiften ved *julipristallets* portion nr. 2 og ved momsforhøjelsen for statens varekøb m. v. Det er forudsat, at januarpristallet 1971 udløser 1 dyrtidsportion.

Under *andre kapitalbevægelser* er optaget obligationskøb for det „*særlige folkepensionsbidrag*“ til den sociale pensionsfond.

## Bilag 2.

### Finansministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget,

#### Spørgsmål 1:

Udvalget anmoder om en opgørelse over virkningen af dyrtidsportion nr. 2 efter julpriсталlet 1970 for henholdsvis

- a) statens udgifter,
- b) statens indtægter (indkomstskat og afgifter)
- c) den kommunale indkomstskat og
- d) kommunernes udgifter.

Opgørelsen bedes foretaget dels på årsbasis, dels for finansåret 1970-71.

#### Svar:

##### Ad a)

Virkningen af julpriсталlets portion nr. 2 på statsudgifterne i 1970-71 vil ud over den sædvanlige regulering af lønninger og pensioner, der skønnes at beløbe sig til ca. 225 mill. kr., omfatte udgiften til det foreslåede midlertidige tilskud til reduktion af lønomkostninger på ca. 250 mill. kr., eller ialt ca. 475 mill. kr.

Når virkningerne af pristalsportionen er slået fuldt igennem på omkostnings- og prisniveauet, kan det anslås, at virkningen på statsbudgettet i et helt finansår vil andrage godt 500 mill. kr. Der er herved set bort fra det forhold, at den enkelte pristalsportion gennem sin omkostnings- og prishævende virkning bidrager til udløsningen af de følgende dyrtidsportioner. Der er ligeledes set bort fra, at antallet af udløste dyrtidsportioner påvirker størrelsen af de overenskomstmæssige lønstigninger til tjenestemænd m. fl., som påvirkes af forskellen mellem tjenestemændenes og LO-områdets dyrtidsportioner.

##### Ad b) og c)

Det er anslået, at de af en pristalsportion flydende lønstigninger medfører en omkostnings- og prisstigning på knap 1 pct. Denne prisstigning vil ikke i nævneværdig grad påvirke punktafgifterne, men den vil for momsens give anledning til en provenustigning på ca. 75 mill. kr. Det bemærkes, at

dette skøn kun omfatter den prisstigning, der er en følge af pristalsportionens udløsning.

Der forventes ikke i finansåret 1970-71 at udgå nogen tendens til prisstigning fra julpriсталlets portion nr. 2, idet dennes omkostningsvirkning kompenseres gennem det midlertidige tilskud fra staten. Der regnes derfor ikke for indeværende finansår med noget merprovenu af forbrugsafgifterne af denne grund.

Den stigning i pengeindkomsterne, som dyrtidsportionen giver anledning til, vil antagelig resultere i en forøgelse af de samlede direkte skatter til stat og kommune af størrelsesordenen 550-600 mill. kr. på årsbasis, hvoraf omkring 400 mill. kr. vedrører statsskatterne og resten kommunernes.

I finansåret 1970-71 vil der blive tale om et merprovenu for staten, formentlig på 200-250 mill. kr.; statens månedlige afregning af kildeskat med kommunerne påvirkes ikke.

##### Ad d)

Den endelige merudgift til regulering af løn og pensioner på de kommunale budgetter som følge af en ekstra dyrtidsportion kan anslås til godt 150 mill. kr. i et helt finansår.

I 1970-71 udgør denne merudgift imidlertid mindre end 50 mill. kr. Det spiller her ind, at kommunerne modtager en del, formentlig omkring 20 mill. kr., af det midlertidige tilskud til reduktion af lønomkostninger.

#### Spørgsmål 2:

Hvor meget regner man på indeværende tidspunkt med at B-indtægterne i 1970 er underlignet? Har man fra finansministeriet rettet forespørgsler til kommunerne herom?

#### Svar:

En egentlig opgørelse over forskellen mellem de B-indtægter, der indgår i forskudsregistreringen for indkomståret 1970, og de tilsvarende indtægter ifølge den endelige

ansættelse kan først foretages i forbindelse med slutopgøret, der skal finde sted i 1971. Det er tanken at søge en sådan opgørelse udarbejdet i hvert fald for de skatteydere, der betaler hele deres foreløbige skat som B-skat.

Det er ikke for tiden muligt at tilvejebringe statistiske oplysninger, der kan danne grundlag for et blot nogenlunde holdbart skøn over, i hvilket omfang B-indtægt, totalt eller hos større grupper af skatteydere, ved forskudsregistreringen er fastsat lavere end de pågældende skatteyderes endelige indtægt i indkomståret 1970. Ved udarbejdelsen af de hidtidige skøn over kildeskattens provenu, der bygger på en lang række forudsætninger og formodninger, er der regnet med, at B-indtægterne ved forskudsregistreringen stort set svarer til indtægterne ifølge de senest foreliggende indkomstansættelser. Disse vedrører et indkomstår, der ligger to år forud for det indkomstår, for hvilket forskudsregistreringen foretages. Samtidig er det forudsat, at den foreløbige A-skat er lige så stor som slutskatten, hvilket formentlig indebærer en vis overvurdering af den foreløbige A-skat. Endvidere er der i provenuskønnene regnet med, at halvdelen af forskellen mellem den således beregnede foreløbige skat og den beregnede slutskat indbetales som frivillig foreløbig skat inden den 1. marts i det følgende indkomstår.

Efter anmodning fra folketingets udvalg af 29. januar 1970 er der den 4. februar 1970 rettet telefonisk forespørgsel til kommunale skatteembedsmænd i 15 kommuner om, hvorledes de bedømte resultatet af forskudsregistreringen for 1970 i deres kommune. Resultatet heraf blev forelagt det nævnte folketingsudvalg i et notat af 4. februar 1970 med et bilag, der indeholder referat af de enkelte svar. Det fremgår heraf, at kommunerne ikke råder over opgørelser, der kan belyse, hvorledes de selvstændige erhvervsdrivendes indtægter ved forskudsregistreringen forholder sig til deres indtægter i 1968. Endvidere fremgår det, at skønnene over forholdet mellem 1968-indtægterne og forskudsregistreringens resultater er ret varierende fra kommune til kommune. Det var derfor ikke muligt på dette grundlag at udarbejde noget holdbart skøn over niveauet for forskudsregistreringen af B-indtægterne

i 1970.

En sammenligning mellem 1968-indtægter og forskudsregistreringen for 1970 for større grupper af erhvervsdrivende kan på indeværende tidspunkt formentlig kun tilvejebringes ved at indhente statistiske oplysninger om et stort antal skatteydere hos de kommunale skattemyndigheder. Imidlertid har overgangen til kildeskat medført et så omfattende merarbejde i den lokale skatteadministration, at man ikke har fundet det forsvarligt i denne periode at belaste de kommunale skattekontorer med ekstraarbejde for at fremskaffe statistiske oplysninger.

### Spørgsmål 3:

Hvor stor en likviditetsforøgelse vil momsforhøjelsen på de 2½ pct. give erhvervene i indeværende kalenderår? Hvor meget bliver det for landbruget?

### Svar:

Efter momslovens afregningsregler for landbrug og fiskeri m. v. er afgiftsperioden for disse erhverv 6 måneder. Virksomheder, der har kalenderårsregnskab eller regnskabsafslutning ved udgangen af juni måned, indsender angivelse over afgiftstilsvaret for 1. halvår 1970 den 20. september og indbetaler afgiften for dette halvår i to lige store rater den 20. december 1970 og den 20. marts 1971. Angivelse for andet halvår 1970 indsendes den 20. marts 1971, og afgiften betales med halvdelen den 20. juni og 20. september 1971.

Landmænd og fiskere skal således ikke indbetale afgift efter den forhøjede sats i kalenderåret 1970.

Ved udgangen af 1970 vil disse erhvervs likviditet være forøget med ca. 70 mill. kr. Erhvervenes likviditetsforøgelse som følge af momsforhøjelsen vil imidlertid ikke være konstant. Forøgelsen vil være størst umiddelbart før indbetalingstidspunkterne. For landbrug og fiskeri som helhed vil likviditetsforøgelsen som følge af momsforhøjelsen på længere sigt svinge fra godt 100 mill. kr. til omkring 135 mill. kr.

For de øvrige erhverv — byerhverv — er afgiftsperioden normalt kvartalet. Afgiften skal indbetales 1 måned og 20 dage efter kvartalets udløb. Den likviditetsforøgelse, som en forhøjelse af momssatsen skulle

medføre for byerhvervene som helhed, vil svinge mellem et beløb svarende til afgiftsforhøjelsen i 4 måneder og 20 dage og afgiftsforhøjelsen i 1 måned og 20 dage.

Havde man forhøjet den indenlandske momssats til 15 pct. uden ændring af importmomsen, ville der være blevet tale om en likviditetsforøgelse, der varierede mellem godt 200 mill. kr. og godt 500 mill. kr. Ved udgangen af 1970 ville likviditetsforøgelsen have været godt 300 mill. kr. Der er herved set bort fra, at erhvervenes likviditetsforøgelse formindskes i det omfang, der gives kredit til endelige forbrugere.

Den allerede gennemførte forhøjelse af importmomsen vil imidlertid medføre en så betydelig stramning af importørernes likviditet, at der alligevel ikke sker nogen forøgelse af byerhvervenes samlede likviditet, men tværtimod en formindskelse. Ved udgangen af kalenderåret 1970 vil byerhvervenes likviditet under ét være formindsket med noget over 100 mill. kr. Likviditetsformindskelsen vil i øvrigt variere mellem ca. 200 mill. kr. og ca. 70 mill. kr. umiddelbart før og efter periodeafgiftens afregning.

Resultatet af momsændringerne bliver en omfordeling af likviditet mellem de forskellige erhverv til fordel for landbrug, detailhandel m. fl., men til ugunst navnlig for importørerne.

#### Spørgsmål 4:

Giver den nugældende momsrefusion på 106 kr. pr. m<sup>2</sup> til byggeriet fuld dækning for merværdiafgiften på de 12½ pct.?

Vil der blive ydet fuld refusion for forhøjelsen af merværdiafgiften op til de 15 pct.?

#### Svar:

En af departementet udarbejdet statistik over byggeudgifterne i boligbyggeri, hvortil der er udbetalt momsgodtgørelse, synes at vise, at den nuværende godtgørelsessats på 106 kr. pr. m<sup>2</sup> etageareal giver dækning for den gennemsnitlige afgiftsbelastning i det typiske boligbyggeri for hele landet taget under ét.

Nogle organisationer inden for boligbyggeriet har rettet henvendelse om forhøjelse af momsrefusionen under henvisning til stigning i byggeomkostningerne. Spørgsmålet, om der skal foretages en vis regulering af momsrefusionen, er taget op til forhandling med boligministeriet og er for tiden genstand for undersøgelse.

I forbindelse med en forhøjelse af momsen fra 12½ pct. til 15 pct. er det hensigten at foretage en proportional forhøjelse af godtgørelsessatsen for boligbyggeri m. m. En sådan forhøjelse er der taget hensyn til ved beregningen af det merprovenu på ca. 1400 mill. kr. årlig, som den foreslåede momsforhøjelse vil indbringe, jfr. bemærkningerne til lovforslaget samt finansministerens tale ved lovforslagets forelæggelse.

**Bilag 3.**

**Tabel 3.**

**Eksempler på statsindkomstskat og folkepensionsbidrag for indkomstårene 1970 og 1971.**

Skatteydere, der har samme skattepligtige indkomst i 1970 og 1971.

Skattepligtig indkomst i 1970 (1) kr.	Skat for 1970 iflg. gld. regler			Skat for 1971 iflg. lovforslag			Forskydning for 1970-71 (7) ÷ (4) (8) kr.
	Statsskat (2) kr.	Folkepensi- onsbidrag (3) kr.	i alt (2) + (3) (4) kr.	Statsskat (5) kr.	Folkepensi- onsbidrag (6) kr.	i alt (5) + (6) (7) kr.	
<i>Ægtepar, hvor hustruen tjener 1/4 af samlet indkomst.</i>							
15.000...	530	93	623	475	116	591	÷ 32
20.000...	1.368	240	1.608	1.278	312	1.590	÷ 18
25.000...	2.223	390	2.613	2.097	512	2.609	÷ 4
30.000...	3.136	540	3.676	2.916	712	3.628	÷ 48
40.000...	5.700	840	6.540	5.362	1.112	6.474	÷ 66
50.000...	8.537	1.146	9.683	7.996	1.520	9.516	÷ 167
100.000...	25.432	2.685	28.117	24.115	3.572	27.687	÷ 430
<i>Ægtepar, hvor hustruen tjener 1/3 af samlet indkomst.</i>							
15.000...	513	90	603	459	112	571	÷ 32
20.000...	1.368	240	1.608	1.278	312	1.590	÷ 18
25.000...	2.206	387	2.593	2.081	508	2.589	÷ 4
30.000...	3.078	540	3.618	2.916	712	3.628	÷ 10
40.000...	5.347	846	6.193	5.024	1.120	6.144	÷ 49
50.000...	7.872	1.155	9.027	7.442	1.532	8.974	÷ 53
100.000...	24.748	2.697	27.445	23.460	3.588	27.048	÷ 397
<i>Ægtepar, hvor hustruen tjener 1/2 af samlet indkomst.</i>							
15.000...	514	90	604	459	112	571	÷ 33
20.000...	1.368	240	1.608	1.278	312	1.590	÷ 18
25.000...	2.258	396	2.654	2.129	520	2.649	÷ 5
30.000...	3.164	555	3.719	2.998	732	3.730	÷ 11
40.000...	4.959	870	5.829	4.718	1.152	5.870	÷ 41
50.000...	7.382	1.185	8.567	6.908	1.572	8.480	÷ 87
100.000...	24.624	2.700	27.324	23.258	3.592	26.850	÷ 474

## Bilag 4.

Tabel 4.

## Eksempler på statsindkomstskat og folkepensionsbidrag for indkomstårene 1970 og 1971.

Skatteydere, hvis skattepligtige indkomst i 1971 er 10 pct. højere end i 1970.

Skattepligtig indkomst		Skat for 1970 iflg. gld. regler			Skat for 1971 iflg. lovforslag			Forskydning fra 1970-71. (8) ÷ (5)
i 1970	i 1971	Statsskat	Folkepensionsbidrag	i alt (3) + (4)	Statsskat	Folkepensionsbidrag	i alt (6) + (7)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
<i>Ægtepar, hvor hustruen tjener 1/4 af samlet indkomst.</i>								
15.000.	16.500	530	93	623	704	172	876	253
20.000.	22.000	1.368	240	1.608	1.605	392	1.997	389
25.000.	27.500	2.223	390	2.613	2.506	612	3.118	505
30.000.	33.000	3.136	540	3.676	3.620	828	4.448	772
40.000.	44.000	5.700	840	6.540	6.361	1.276	7.637	1.097
50.000.	55.000	8.537	1.146	9.683	9.557	1.720	11.277	1.594
100.000.	110.000	25.432	2.685	28.117	27.828	3.980	31.808	3.691
<i>Ægtepar, hvor hustruen tjener 1/3 af samlet indkomst.</i>								
15.000.	16.500	513	90	603	704	172	876	273
20.000.	22.000	1.368	240	1.608	1.589	388	1.977	369
25.000.	27.500	2.206	387	2.593	2.490	608	3.098	505
30.000.	33.000	3.078	540	3.618	3.423	836	4.259	641
40.000.	44.000	5.347	846	6.193	5.990	1.284	7.274	1.081
50.000.	55.000	7.872	1.155	9.027	8.718	1.740	10.458	1.431
100.000.	110.000	24.748	2.697	27.445	26.863	3.988	30.851	3.406
<i>Ægtepar, hvor hustruen tjener 1/2 af samlet indkomst.</i>								
15.000.	16.500	514	90	604	688	168	856	252
20.000.	22.000	1.368	240	1.608	1.621	396	2.017	409
25.000.	27.500	2.258	396	2.654	2.539	620	3.159	505
30.000.	33.000	3.164	555	3.719	3.505	856	4.361	642
40.000.	44.000	4.959	870	5.829	5.405	1.320	6.725	896
50.000.	55.000	7.382	1.185	8.567	8.328	1.780	10.108	1.541
100.000.	110.000	24.624	2.700	27.324	26.898	3.992	30.890	3.566

### Indholdsfortegnelse.

Bilag 5.1)	Finansministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget . . . . .	2391
— 6.	Økonomiministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget . . . . .	2409
— 7.	Arbejdsministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget . . . . .	2425
— 8.	Socialministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget . . . . .	2431
— 9.	Kildeskattedirektoratets tidsplanfor produktion af forskuds materiale vedrørende indkomst- året 1971 . . . . .	2435
— 10.	Skrivelse af 19. maj 1970 fra Akademikernes Samarbejdsudvalg . . . . .	3437
— 11.	Skrivelse af 25. maj 1970 fra Brancheforeningen for Sæbe-, Parfumeri-, Toilet- og kemisk- tekniske artikler . . . . .	2439
— 12.	Finansministerens bemærkninger til bilag 11 . . . . .	2441
— 13.	Skrivelse af 22. maj 1970 fra Butikshandelens Fællesraad . . . . .	2443
— 14.	Finansministerens bemærkninger til bilag 13 . . . . .	2445
— 15.	Skrivelse af 20. maj 1970 fra Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark . . . . .	2447
— 16.	Finansministerens bemærkninger til bilag 15 . . . . .	2449
— 17.	Skrivelse af 26. maj 1970 fra Chokolade- og Sukkervare-Brancheudvalg . . . . .	2451
— 18.	Finansministerens bemærkninger til bilag 17 . . . . .	2455
— 19.	Skrivelse af 19. maj 1970 fra Elektronikfabrikantforeningen i Danmark . . . . .	2457
— 20.	Finansministerens bemærkninger til bilag 19 . . . . .	2461
— 21.	Skrivelse af 25. maj 1970 fra Fællesrepræsentationen for Danmarks Biografteatre, Biograf- teater-Foreningen af 1960 og Foreningen af danske Filmproducenter . . . . .	2463
— 22.	Finansministerens bemærkninger til bilag 21 . . . . .	2465
— 23.	Skrivelse af 19. maj 1970 fra Håndværksrådet . . . . .	2467
— 24.	Skrivelse af 19. maj 1970 fra Provinshandelskammeret . . . . .	2469
— 25.	Finansministerens bemærkninger til bilag 24 . . . . .	2471
— 26.	Skrivelse af 23. maj 1970 fra Sigfred Jensen & Co. A/S, Esbjerg . . . . .	2473
— 27.	Udtalelse af 12. maj 1970 fra Skibsværftsarbejdernes bestyrelse . . . . .	2475
— 28.	Skrivelse af 18. maj 1970 fra lægerne Lizzie og Ole Weber, Haslev . . . . .	2477

1) Bilag 1-4 er optrykt i udvalgets betænkning af 27. maj 1970.

## Bilag 5.

### Finansministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget.

#### Spørgsmål 5<sup>1)</sup>:

Er skatten af julipristallets portion nr. 2 og pristalsportionen januar 1971 medregnet i finansplanens<sup>2)</sup> skøn over de direkte skatter?

#### Svar:

Finansplanens skøn over provenuet af kildeskatten er baseret på de samme forudsætninger om stigningen i de skattepligtige indkomster som dem, der lå til grund for budgetteringen af finansloven. Det drejer sig om en stigning på 11,6 pct. fra 1969 til 1970 og på 11,0 pct. fra 1970 til 1971.

Det er klart, at disse forudsætninger i sin tid var baseret på et ganske foreløbigt og usikkert skøn. Da det i løbet af foråret blev mere sandsynligt, at julipristallet ville udløse to reguleringsportioner foretog man en fornyet gennemgang af de forskellige forhold, der indgår i skønnet over pengeindkomsterne, og tog herunder hensyn til julipristallets portion nr. 2 samt til en reguleringsportion efter januarpristallet.

Da de nye skøn kun afveg ubetydeligt fra de oprindelige, er disse blevet fastholdt som grundlag for finansplanens provenuberegning.

#### Spørgsmål 6:

Skønnene over de direkte skatter i 1970-71 og 1971-72 ønskes specificeret på samme måde som i finansministeriets notat af 8. maj 1969 om provenuskøn for kildeskatten, jfr. betænkningen fra det daværende udskrivningslovsudvalg, bilag 4.

#### Svar:

I det følgende er der gjort rede for, hvad den almindelige, personlige indkomstskat til staten samt folkepensionsbidraget skønnes

at ville indbringe i finansårene 1970-71 og 1971-72.

Overgangen til kildeskat må nødvendigvis bevirke, at budgetteringen bliver præget af særlig stor usikkerhed, navnlig i de første år, hvor man savner erfaring for, hvorledes det ny beskatningssystem vil virke. Denne usikkerhed skyldes først og fremmest, at den foreløbige skat skal beregnes enten af den løbende indkomst eller på grundlag af skøn over den fremtidige indkomst. Endvidere er der i forbindelse med kildeskattens indførelse gennemført en række ændringer i reglerne om indkomstopgørelsen, f. eks. i forbindelse med den ny særskilte beskatning af hustruindtægter, ved omlægning af forskellige fradragsregler m. v. Virkningerne heraf kan foreløbig kun bedømmes ved hjælp af meget skønsmæssige beregninger. Desuden savner man erfaring for, hvorledes kildeskattelovens regler om beregning og opkrævning af foreløbig skat vil virke i praksis. Det er derfor indtil videre nødvendigt at budgettere på basis af mere eller mindre usikre forudsætninger, hvis gyldighed først kan efterprøves, efterhånden som kildeskatten har været i kraft i nogen tid, således at der kan fremskaffes statistiske oplysninger om beskatningsgrundlag og provenu. I det følgende er der gjort nærmere rede for de vigtigste af de forudsætninger, der er lagt til grund ved budgetteringen.

#### 1. Den forventede indkomstudvikling.

Skønnene over udviklingen i de skattepligtige indkomster fra 1968 til 1972 bygger på Det økonomiske sekretariats skøn over stigningen i de personlige indkomster opgjort på basis af nationalregnskabsstatistikken. De procentvise årlige stigninger i de skattepligtige indkomster er anslået således:

<sup>1)</sup> Spørgsmål 1-4 er optrykt i udvalgets betænkning af 27. maj 1970.

<sup>2)</sup> Optrykt som bilag 1 i udvalgets betænkning.



*Anslået årlig stigning i de skattepligtige indkomster.*

Indkomstår	Stigningsprocent
1968-69	12,8
1969-70	11,6
1970-71	11,0
1971-72	11,0

Herefter kan de skattepligtige indkomster for indkomstårene 1968-72 opgjort efter de regler, der var gældende før 1. januar 1970, anslås til følgende beløb:

Indkomstår	Anslået skattepligtig indkomst mill. kr.
1968	ca. 60.300
1969	ca. 68.000
1970	ca. 75.900
1971	ca. 84.280
1972	ca. 93.550

*2. Skøn over provenuet af slutskatten.*

På grundlag af de foran omtalte indkomstskøn er det herefter anslået, hvad statsindkomstskatten vil indbringe, når den beregnes af indkomsterne for de nævnte indkomstår. Disse provenuskøn er udarbejdet dels efter de før 1. januar 1970 gældende udskrivningsregler, dels efter kildeskattens udskrivningsregler, dog med 100 pct.s udskrivning af statsskattens grundbeløb.

De provenubeløb, som de hidtidige regler skønnes at ville have indbragt, er anslået under forudsætning af, at den samlede udskrivning fra år til år vil stige med ca. 1,7 pct. for hver hele procents stigning i den skattepligtige indkomst. Der er ved udar-

bejdelsen af disse skøn set helt bort fra virkningerne af de særlige overgangsregler i forbindelse med skattefradragets afskaffelse, det såkaldte reguleringsfradrag, ligesom der ikke er taget hensyn til de særlige overgangsregler for det såkaldte skattefrie år.

De tilsvarende provenuskøn for kildeskatten angiver den skat, der med en udskrivningsprocent på 100 forryntes beregnet på basis af indkomsterne i de enkelte indkomstår, når de er efterprøvet på grundlag af selvangivelsen, der indsendes efter indkomstårets udløb. Det drejer sig altså om den såkaldte slutskat.

Provenuskønnene for 1968 er anslået på grundlag af de nyeste oplysninger om udskrivningen ifølge de før 1. januar 1970 gældende regler. Det tilsvarende kildeskatteprovenu er skønsmæssigt anslået til et beløb, der som følge af ændringer i beskatningsgrundlaget er ca. 280 mill. kr. lavere. Fra 1968 til 1970 er de procentvise årlige provenustigninger omtrent de samme, hvad enten skatten udskrives efter de gamle regler eller efter kildeskattereglerne. Fra 1970 til 1972 stiger kildeskatteudskrivningen noget mindre end udskrivningen efter de gamle regler. Forskellene skyldes først og fremmest, at kildeskatteudskrivningen præges af, at personfradrag og grundbeløbsskalaens indkomstrin skal pristalsreguleres i 1971 og 1972. Der er her regnet med 3 pct.s forhøjelse i 1971 og med 6 pct.s forhøjelse i 1972. Desuden er der taget hensyn til provenutabet som følge af, at personfradragene for folke- og invalidepensionister m. fl. skal forhøjes fra og med 1971.

*Skøn over statsskattens provenu for indkomstårene 1968-72.*

Indkomstår	Skat ifølge gamle regler provenu mill. kr.	stigningspet. pct.	Kildeskat (slutskat) provenu	
			udskrivnings- pct. 100 mill. kr.	stignings- pct. pct.
1968	ca. 10.240		ca. 9.960	
		ca. 21,7		ca. 21,7
1969	ca. 12.470		ca. 12.130	
		ca. 19,7		ca. 19,6
1970	ca. 14.930		ca. 14.510	
		ca. 18,7		ca. 15,8
1971	ca. 17.720		ca. 16.800	
		ca. 18,7		ca. 16,7
1972	ca. 21.030		ca. 19.600	

De tilsvarende provenuskøn for folkepensionsbidraget er anført i følgende oversigt.

Den procentvise provenustigning fra år til år er noget lavere end for statsskattens vedkommende. Ved udskrivning efter de hidtidige regler er der regnet med, at provenuet

fra år til år stiger med ca. 1,1 pct. for hver hele pct.s stigning i den skattepligtige indkomst. I øvrigt er forudsætningerne for de anførte provenuskøn de samme som for de foran anførte skøn over statsskattens provenu.

*Skøn over folkepensionsbidragets provenu for indkomstårene 1968-72.*

Indkomstår	Bidrag ifølge gamle regler		Bidrag ifølge kildeskatteregler	
	provenu mill. kr.	stigningspct. pct.	provenu mill. kr.	stigningspct. pct.
1968 . . . . .	ca. 1.290		ca. 1.210	
		ca. 14,3		ca. 14,9
1969 . . . . .	ca. 1.475		ca. 1.390	
		ca. 12,9		ca. 13,7
1970 . . . . .	ca. 1.665		ca. 1.580	
		ca. 12,1		ca. 11,1
1971 . . . . .	ca. 1.865		ca. 1.755	
		ca. 12,1		ca. 11,7
1972 . . . . .	ca. 2.090		ca. 1.960	

De foran anførte provenuskøn for statskatten og folkepensionsbidraget viser som allerede nævnt, hvad en beskatning efter henholdsvis de hidtil gældende regler og kildeskattereglerne forventes at ville indbringe, når man sammenligner de skattebeløb, der beregnes af indtægterne i et givet indkomstår. Ved disse sammenligninger tages der således ikke hensyn til, hvornår skatten for et givet indkomstår skal betales. Det spørgsmål er for kildeskattens vedkommende behandlet i det følgende afsnit, hvor de foran anførte provenuskøn for de enkelte indkomstår er henført til de tilsvarende finansår.

*3. Skøn over kildeskattens provenu i finansårene 1970-71 og 1971-72.*

Når de foran omtalte skøn over kildeskattens slutskattebeløb skal omregnes til finansår, må der tages hensyn til, at reglerne for beregning og opkrævning er forskellige for A-skat og for B-skat. Det vides ikke med bestemthed, hvorledes det samlede provenu vil fordele sig mellem de to skatteformer.

I de hidtidige provenuskøn er der regnet med, at skatten af B-indtægt udgør ca. en tredjedel af det samlede provenu. De nu foreliggende oplysninger om resultatet af forskudsregistreringen for indkomståret 1970

viser, at de samlede B-indtægter ved forskudsregistreringen udgjorde ca. en femtedel af bruttoindtægten. Det er derfor i det følgende rent skønsmæssigt forudsat, at den del af slutskatten, der kan henføres til B-indtægt, kun udgør ca. en fjerdedel af den samlede udskrivning.

A-skatten beregnes af den løbende indtægt på grundlag af skattekortenes oplysninger om fradrag og trækprocenter. Både fradragsbeløb og trækprocenter fastsættes forud for indkomståret, og det er derfor givet, at den foreløbige skat i mange tilfælde vil afvige fra slutskatten, der beregnes efter indkomstårets udløb på basis af selvangivelser efter samme princip som den hidtidige indkomstbeskatning. Da grundlaget for A-skattens beregning som nævnt er den løbende indtægt, er det dog sandsynligt, at den samlede foreløbige A-skat vil blive af nogenlunde samme størrelse som slutskatten af den samlede A-indtægt. Det er muligt, at den foreløbige A-skat i alt bliver lidt lavere end den samlede slutskat af A-indtægt; men i det følgende er det forudsat, at den foreløbige A-skat og den tilsvarende slutskat bliver lige store.

Forskudsskatten af B-indtægt, der bl. a. omfatter indtægt ved erhvervsvirksomhed, opkræves ved skattebilletter. Forskudsskat-

tebeløbene for indkomståret 1970 er beregnet i efteråret 1969, og grundlaget har været selvangivelsen for indkomståret 1968 suppleret med skattekendte oplysninger ved forskudsregistreringen. Størrelsen af dette beskatningsgrundlag kendes ikke, og det er ved udarbejdelsen af provenuskønnene i maj og oktober 1969 forudsat, at den samlede forskudsskat af B-indtægt netop svarer til den anslåede skat af indtægten ifølge den seneste selvangivelse, der vedrører indkomståret, der ligger to år forud for betalingsåret.

Når forskudsskatten af B-indtægt således fastsættes lavere end slutskatten af årets indtægt, skal der betales restskat i det følgende år. Restskatten af indkomsten i 1970 opkræves i tre rater, der forfalder 1. september, 1. oktober og 1. november 1971. Den opkræves med et — ikke-fradragsberettiget — tillæg på 8 pct. af skattebeløbet. Imidlertid har skattekendte ifølge kildeskattelovens § 59 adgang til at indbetale foreløbig skat ud over de beløb, der indeholdes eller opkræves ved skattebillet. Sådanne indbetalinger kan foretages i løbet af indkomståret og indtil den 1. marts i det følgende år, og der beregnes ikke noget 8 pct.s-tillæg af disse frivillige indbetalinger, der virker som forudbetalinger på restskat. Mange skatteydere, navnlig blandt de erhvervsdrivende, vil utvivlsomt benytte adgangen til forudbetaling af restskat i begyndelsen af kalenderåret. Hvor store beløb disse forudbetalinger vil andrage, kan man selvfølgelig ikke vide. Det vil bl. a. bero på renteniveauet og likviditetsforholdene til den tid. I det følgende er det rent skønsmæssigt forudsat, at forudbetalingen vil svare til halvdelen af det beløb, hvormed restskatten af B-indtægt overstiger den overskydende B-skat for samme indkomståret.

Ved overgangen til kildeskat vil det ikke længere være muligt at føre indkomstskatten og folkepensionsbidraget til indtægt på statsregnskabet, efterhånden som beløbene udskrives. Derfor vil kildeskattebeløbene blive ført til indtægt på statsregnskabet, når de indbetales. De foran omtalte provenuskøn angiver de forventede, udskrevne be-

løb, og der skal derfor ved budgetteringen tages hensyn til restancetab.

Ved udarbejdelsen af de hidtidige provenuskøn er restancetabet anslået rent skønsmæssigt. Der er regnet med, at de procentvise restancer for B-skattens vedkommende vil blive af nogenlunde samme størrelse som restancerne under det gamle beskatningssystem. For A-skatten er der derimod regnet med restanceprocenter på ca.  $\frac{2}{5}$  af de anslåede restanceprocenter for B-skat.

Der foreligger endnu ikke statistiske oplysninger om kildeskatte-restancerne. Ved at sammenligne de faktisk indbetalte beløb med de skattetilsvare, der kan beregnes på basis af provenuskønnene, når man frem til et forskelsbeløb, der ved udgangen af januar kvartal 1970 andrager ca. 750 mill. kr. Dette beløb kan dog ikke uden videre tages som udtryk for de samlede restancer på dette tidspunkt, fordi selve provenuskønnet er meget usikkert. Det er dog så stort, at man foreløbig må antage, at restancerne i kildeskattens første kvartal har været noget større end hidtil forudsat. I det følgende er der regnet med, at hele det nævnte forskelsbeløb på ca. 750 mill. kr. er udtryk for restancer, der stort set kan forventes indbetalt i løbet af finansårene 1970-71 og 1971-72. Samtidig er restanceforudsætningerne for de to nævnte finansår revideret. Det er forudsat, at restanceprocenten for såvel A- som B-skat ved finansårets udgang udgør ca. 6 pct. af finansårets anslåede skattetilsvare. Det er endvidere forudsat, at praktisk taget hele restancebeløbet indgår i løbet af de to følgende finansår.

Herefter er restancetabet for det enkelte finansår opgjort som forskellen mellem de restancebeløb, der er opstået i årets løb, og de restancebeløb fra de forudgående finansår, som indbetales i løbet af vedkommende finansår. Under disse forudsætninger bliver restancetabet i finansåret 1970-71 ca. 4 pct. af årets skattetilsvare, i finansåret 1971-72 bliver den tilsvarende procent ca. 1,5.

Under de foran omtalte forudsætninger kan 100 pct.s udskrivning af statsindkomstskat i finansårene 1970-71 og 1971-72 anslås til følgende beløb.

*Provenuskøn for statsindkomstskat for finansårene 1970-71 og 1971-72.*

Udskrivningsprocent 100.

	1970-71 mill. kr.	1971-72 mill. kr.
1. Foreløbig A-skat . . . . .	11.171	12.950
2. Foreløbig B-skat . . . . .	2.654	3.212
3. Foreløbig skat i alt . . . . .	13.825	16.162
4. Restskat . . . . .	569	1.199
5. Provenu før restancetab . . . . .	14.394	17.361
6. Anslået restance . . . . .	558	258
7. Provenuskøn . . . . .	13.836	17.103

De anførte provenuskøn angiver som nævnt statsindkomstskattens grundbeløb. I indkomståret 1970 udskrives der 95 pct. af grundbeløbene og i indkomståret 1971 foreslås udskrivningsprocenten fastsat til 91. I følgende oversigt er provenuskønnen for finansårene 1970-71 og 1971-72 beregnet på basis af en udskrivningsprocent for indkomståret 1970 på 95 pct. og forskellige udskrivningsprocenter mellem 90 og 100 for indkomstårene 1971 og 1972.

*Provenuskøn for statsindkomstskat med forskellige udskrivningsprocenter.*

Udskrivningsprocent for 1970: 95 og for 1971 og 1972:	Finansår	
	1970-71	1971-72
90	ca. 12.920	ca. 15.440
91	- 13.030	- 15.605
95	- 13.145	- 16.250
100	- 13.365	- 17.055

De tilsvarende provenuskøn for det almindelige folkepensionsbidrag på 3 pct. af skalaindkomsten fremgår af følgende oversigt.

*Provenuskøn for almindeligt folkepensionsbidrag.*

	Finansår	
	1970-71 mill. kr.	1971-72 mill. kr.
1. Foreløbigt bidrag som A-skat . . . . .	1.207	1.341
2. Foreløbigt bidrag som B-skat . . . . .	316	363
3. Foreløbigt bidrag i alt . . . . .	1.523	1.704
4. Restskat og frivillig indbetaling . . . . .	46	95
5. Provenu før restancetab . . . . .	1.569	1.799
6. Anslået restancetab . . . . .	61	24
7. Provenuskøn . . . . .	1.508	1.775

Provenuskønnet for det særlige folkepensionsbidrag på 1 pct. af skalaindkomsten fremgår af følgende oversigt. Dette bidrag opkræves fra og med indkomståret 1971.

*Provenuskøn for særligt folkepensionsbidrag.*

	Finansår	
	1970-71 mill. kr.	1971-72 mill. kr.
1. Foreløbigt bidrag som A-skat . . . . .	68	413
2. Foreløbigt bidrag som B-skat . . . . .	32	112
3. Foreløbigt bidrag i alt . . . . .	100	525
4. Restskat . . . . .	—	14
5. Provenu for restancetab . . . . .	100	539
6. Anslået restancetab . . . . .	6	22
7. Provenuskøn . . . . .	94	517

*Spørgsmål 7:*

Der ønskes oplysning om udviklingen i gælden til udlandet for staten, for andre offentlige låntagere samt for private i årene 1960-69.

*Besvarelse:*

Udviklingen i nettogælden til udlandet fremgår af nedenstående oversigt.

Bilag til bet. o. lovf. om udskrivningsprocenten for 1971 m. m.

Nettogæld ult. i mill. kr.	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969 <sup>4)</sup>
Staten + hypotek- banken.....	782	788	980	1.216	1.386	1.246	1.107	1.198	1.490	1.881
Andre offentlige låntagere <sup>1)</sup> .....	79	131	173	571	881	1.818	1.938	2.315	2.545	2.866
Private låntagere <sup>2)</sup> .	919	1.359	2.106	2.839	4.381	4.500	5.944	7.383	8.473 <sup>3)</sup>	11.188
Valutabeholdning (Nationalbank + private banker)...	1.363	1.208	630	2.311	3.096	3.063	3.243	3.108	2.908	3.235
I alt nettogæld....	417	1.070	2.629	2.315	3.552	4.501	5.746	7.788	9.600 <sup>3)</sup>	12.700

*Spørgsmål 8:*

Har regeringen siden trækker på sidste betingelsesfrie tranche på 300 mill. kr. i valutafonden optaget forhandlinger med fonden om yderligere låntagning? I bekræftende fald bedes det oplyst, hvilke betingelser fonden stiller for yderligere långivning til Danmark. I benægtende fald bedes det oplyst, om regeringen har formodninger om, hvilke betingelser der vil blive stillet, hvis forhandlinger om låntagning optages i de nærmeste måneder.

*Svar:*

Danmark har ikke siden trækker på valutafonden i maj 1969 — der var på 337,5 mio. kr. — optaget forhandlinger med fonden om yderligere træk. I øjeblikket har Danmark en uudnyttet trækningsret i fonden inden for den såkaldte guldtranche på et beløb svarende til ca. 7 mio. kr. Disse penge kan trækkes på anfordring ligesom de tildelede særlige trækningsrettigheder på 205 mio. kr. Herudover udgør Danmarks kreditmuligheder i fonden ca. 1,222 mio. kr. Ønskes dele af dette beløb trukket, bliver en nærmere prøvelse af anmodningens berettigelse nødvendig, ligesom man kan forpligtes til efter anvisning fra fonden at gennemføre økonomisk-politiske foranstaltninger med henblik på at fjerne det betalingsbalanceunderskud, som gav anledning til anmodning

gen om et træk. Disse foranstaltninger er desto mere indgribende i jo højere grad kreditmulighederne udnyttes.

Man er ikke i stand til med nogen sikkerhed at skønne over, hvilke betingelser valutafonden vil stille, såfremt Danmark i den nærmeste fremtid skulle ønske at foretage træk i de såkaldte kredittrancher.

*Spørgsmål 9:*

Der ønskes foretaget incidensberegninger over den samlede forbrugsbeskatnings virkning på forskellige indkomstgrupper efter den foreslåede forhøjelse af momsen.

*Svar:*

De ønskede beregninger af incidensen for de samlede forbrugsafgifter efter indkomstgrupper er foretaget på grundlag af den af Danmarks Statistik foretagne undersøgelse af forbruget i 1966. Det bemærkes, at undersøgelsen kun omfatter lønmodtagere, men f. eks. ikke selvstændige erhvervsdrivende og folkepensionister.

Resultatet af beregningerne fremgår af følgende tabeller 1-3.

I tabel 1 er angivet, hvilke procenter de samlede forbrugsafgifter efter momsforhøjelsen til 15 pct. vil udgøre af den gennemsnitlige husstandsindkomst (d. v. s. bruttoindkomst) for hver enkelt indkomstgruppe:

<sup>1)</sup> Indtil udgangen af 1964 exclusive offentlige værker.

<sup>2)</sup> Indtil udgangen af 1964 inclusive offentlige værker.

<sup>3)</sup> Foreløbigt tal.

<sup>4)</sup> Foreløbige tal.

*Tabel 1.*  
*Incidenser på husstandsindkomst*  
*(bruttoindkomst).*

Indkomst- gruppe (Husstands- indkomst)	Gennemsnit- lig husstands- indkomst i gruppen	Samlede forbrugs- afgifter
1.000 kr.	kr.	pet.
15-20	18.160	13,6
20-25	23.030	14,6
25-30	27.720	14,7
30-35	32.729	16,1
35-40	37.818	15,7
40-45	42.647	15,5
45-50	47.814	16,3
50-55	52.714	15,1
55-60	58.126	14,1
60-70	63.799	13,9
70-80	75.229	14,0
80-90	84.268	12,3
90-100	96.120	12,3
100-	129.185	8,9

I tabel 2 er angivet, hvilke procenter forbrugsafgifterne efter momsforhøjelsen vil udgøre af den gennemsnitlige disponible indkomst i de samme indkomstgrupper, som er anvendt i tabel 1. Ved disponibel indkomst forstås husstandsindkomsten (bruttoindkomsten) med fradrag af betalte personlige skatter. Kolonnen „gennemsnitlig disponibel indkomst i gruppen“ er således beregnet ved at trække de personlige skatter, som husstandene i gruppen gennemsnitlig har betalt, fra den gennemsnitlige husstandsindkomst i gruppen.

*Tabel 2.*  
*Incidenser på disponibel indkomst.*

Indkomst- gruppe (Husstands- indkomst)	Gennemsnit- lig disponibel indkomst i gruppen	Samlede forbrugs- afgifter
1.000 kr.	kr.	pet.
15-20	15.885	15,6
20-25	19.768	17,1
25-30	24.012	16,9
30-35	28.229	18,6
35-40	32.332	18,6
40-45	35.864	18,4
45-50	39.797	19,6
50-55	43.275	18,2

55-60	46.766	17,5
60-70	49.447	17,8
70-80	58.684	18,0
80-90	60.088	17,4
90-100	69.545	17,0
100-	86.912	13,2

I tabel 3 er angivet, hvilke procenter forbrugsafgifterne efter momsforhøjelsen vil udgøre af den gennemsnitlige samlede forbrugsudgift i de samme indkomstgrupper, som er anvendt i tabel 1. Kolonnen „gennemsnitlig forbrugsudgift i gruppen“ er beregnet ved at trække de enkelte indkomstgrupperes gennemsnitlige nettoopsparing fra den gennemsnitlige disponible indkomst i gruppen.

*Tabel 3.*  
*Incidenser på samlet forbrugsudgift.*

Indkomstgruppe (Husstands- indkomst)	Gennemsnitlig forbrugsudgift i gruppen	Samlede for- brugsafgifter
1.000 kr.	kr.	pet.
15-20	14.452	16,2
20-25	17.934	17,8
25-30	21.447	18,1
30-35	25.875	19,6
35-40	28.799	20,0
40-45	32.241	19,7
45-50	35.855	21,1
50-55	37.948	20,2
55-60	41.183	19,3
60-70	44.039	19,5
70-80	50.352	20,4
80-90	53.071	19,2
90-100	56.665	20,2
100-	67.923	16,7

#### *Spørgsmål 10:*

Besvarelsen af spørgsmål 9 ønskes suppleret med beregninger over incidensen efter indkomstgrupper for merværdiafgiften efter den foreslåede forhøjelse.

#### *Svar:*

De ønskede beregninger af incidensen for merværdiafgiften fremgår af følgende tabeller 1-3:

I tabel 1 er angivet, hvilke procenter merværdiafgiften efter forhøjelsen til 15 pct. vil udgøre af den gennemsnitlige husstandsind-

komst (d.v.s. bruttoindkomst) for hver enkelt indkomstgruppe:

Tabel 1.

*Incidenser på husstandsindkomst (bruttoindkomst).*

Indkomst- gruppe (Husstands- indkomst)	Gennemsnitlig husstands- indkomst i gruppen	Merværdi- afgift
1.000 kr.	kr.	pct.
15-20	18.160	8,3
20-25	23.030	8,2
25-30	27.720	8,2
30-35	32.729	8,4
35-40	37.818	8,0
40-45	42.647	7,9
45-50	47.814	7,9
50-55	52.714	7,5
55-60	58.126	7,2
60-70	63.799	7,2
70-80	75.229	6,8
80-90	84.268	6,2
90-100	96.120	6,0
100-	129.185	5,0

I tabel 2 er angivet, hvilke procenter merværdiafgiften efter forhøjelsen vil udgøre af den gennemsnitlige disponible indkomst i de samme indkomstgrupper, som er anvendt i tabel 1. Ved disponibel indkomst forstås husstandsindkomsten (bruttoindkomsten) med fradrag af betalte personlige skatter. Kolonnen „gennemsnitlig disponibel indkomst i gruppen“ er således beregnet ved at trække de personlige skatter, som husstandene i gruppen gennemsnitlig har betalt, fra den gennemsnitlige husstandsindkomst i gruppen.

Tabel 2.

*Incidenser på disponibel indkomst.*

Indkomst- gruppe (Husstands- indkomst)	Gennemsnitlig disponibel indkomst i gruppen	Merværdi- afgift
1.000 kr.	kr.	pct.
15-20	15.885	9,4
20-25	19.768	9,6
25-30	24.012	9,5
30-35	28.229	9,7
35-40	32.332	9,4

40-45	35.864	9,4
45-50	39.797	9,5
50-55	43.275	9,1
55-60	46.766	8,9
60-70	49.447	9,3
70-80	58.684	8,7
80-90	60.088	8,8
90-100	69.545	8,3
100-	86.912	7,5

I tabel 3 er angivet, hvilke procenter merværdiafgiften efter forhøjelsen vil udgøre af den gennemsnitlige samlede forbrugsudgift i de samme indkomstgrupper, som er anvendt i tabel 1. Kolonnen „gennemsnitlig forbrugsudgift i gruppen“ er beregnet ved at trække de enkelte indkomstgrupperes gennemsnitlige nettoopsparing fra den gennemsnitlige disponible indkomst i gruppen.

Tabel 3.

*Incidenser på samlet forbrugsudgift.*

Indkomst- gruppe (Husstands- indkomst)	Gennemsnitlig forbrugsudgift i gruppen	Merværdi- afgift
1.000 kr.	kr.	pct.
15-20	14.452	9,9
20-25	17.934	10,0
25-30	21.447	10,1
30-35	25.875	10,2
35-40	28.799	10,2
40-45	32.241	10,1
45-50	35.855	10,2
50-55	37.948	10,1
55-60	41.183	9,9
60-70	44.039	10,1
70-80	50.352	9,9
80-90	53.071	9,7
90-100	56.665	9,9
100-	67.923	9,3

*Spørgsmål 11:*

Er det administrativt betænkeligt at flytte skæringsdagen for momsforhøjelsen til den 29. juni?

*Svar:*

Der vil ikke for toldvæsenet være særlige administrative vanskeligheder forbundet med at sætte afgiftsforhøjelsen i kraft den 29. juni i stedet for den 1. juli.

Hensigten med at sætte forhøjelsen i kraft

allerede fra mandag den 29. juni måtte formentlig være at give detailhandelen mulighed for at kunne foretage den nødvendige ommærkning af varelageret i løbet af den foregående weekend. Imidlertid ville detailhandlerne, som i betydeligt omfang fører det løbende afgiftsregnskab på grundlag af betalingen, ikke få den fulde fordel af flytningen af ikrafttrædelsesdatoen, medmindre man samtidig ændrer på afgiftsperioderne, således at der ved afgiftsafregningen for april kvartal kun afregnes for tiden 1. april til 28. juni, medens afgiften for de to sidste dage i kvartalet afregnes sammen med afgiften for juli kvartal. I modsat fald må de pågældende detailhandlere nemlig foretage regnskabsafslutning med tilhørende regulering for indestående fordringer såvel den 28. juni som den 30. juni. En sådan ændring af afgiftsperioden vil ikke medføre vanskeligheder for toldvæsenet.

For virksomheder inden for industri, håndværk og engroshandel, som ikke har noget særligt prisommærkningsproblem, vil en flytning af ikrafttrædelsestidspunktet, så det ikke falder sammen med kvartalsskiftet, ikke indebære fordele, men vil antagelig i mange tilfælde medføre regnskabsmæssige ulemper. Dette gælder, uanset om man samtidig ændrer på afgiftsperioderne som ovenfor omtalt.

#### Spørgsmål 12:

I fortsættelse af besvarelsen af spørgsmål 11 anmoder udvalget om en indstilling fra ministeren med oplysning om fordele og ulemper ved den foretrukne dato. Hvorledes vil en ændring af datoen påvirke virksomhedernes halvårs- eller helårsvisse beregning af afgift af varer til eget forbrug?

#### Svar:

Det er ikke muligt at give en nærmere vurdering af de fordele og ulemper, der vil være forbundet med at ændre tidspunktet for momsforhøjelsens ikrafttræden fra den 1. juli til den 28. juni. For toldvæsenet vil en flytning af datoen ikke indebære fordele, men vil på den anden side heller ikke betyde administrative vanskeligheder.

Butikshandelen har fremsat ønske om en

flytning af datoen og begrundet dette med, at man ønsker weekenden den 27. til 28. juni til prisommærkninger m. v., jfr. henvendelsen fra Butikshandelens Fællesråd, bilag 13. Fællesrådet forudsætter i henvendelsen, at afgiften vedrørende den 29. og 30. juni henføres til afregningen for juli kvartal, således at der ikke skal foretages 2 opgørelser for april kvartal.

Virksomheder inden for andre brancher (industri, håndværk og engroshandel) har ikke noget særligt prisommærkningsproblem, bl. a. fordi priserne her i reglen angives uden afgift. En flytning af ikrafttrædelsesdatoen kan for nogle virksomheder medføre visse regnskabsmæssige ulemper, når ikrafttrædelsestidspunktet ikke falder sammen med månedens udgang.

Man har dog ikke skønnet, at disse vanskeligheder vil være særlig store, og man har derfor udarbejdet ændringsforslag i overensstemmelse med butikshandelens ønske. Ændringsforslaget er fremsendt til udvalget med skrivelse af dags dato.

Med hensyn til beregning af afgift af varer til eget forbrug bemærkes følgende:

Virksomhedernes afgiftsberigtigelse af eget forbrug kan enten foretages ved løbende noteringer i afgiftsregnskabet eller medtages i dette med en samlet postering for hver afgiftsperiode. Posteringen foretages enten på grundlag af et skøn over forbrugets størrelse i den pågældende periode eller med en til afgiftsperiodens længde svarende del af det skønnede årsforbrug. For landbrugsbedrifter har finansministeren fastsat standardbeløb vedrørende forbrug af egne varer, som kan danne grundlag for afgiftsberegningen.

Når der er tale om skønsmæssig opgørelse af udtagelse af varer til eget forbrug, spiller det kun ringe rolle, at tidspunktet for afgiftsforhøjelsen flyttes 2 dage. Man vil i praksis kunne opgøre afgiften af eget forbrug, som om afgiften først blev forhøjet den 1. juli.

Det kan i øvrigt oplyses, at forskellen mellem, om afgiften af landbrugeres eget forbrug opgøres med skæringsdag den 29. juni eller den 1. juli, højst vil udgøre ca. 7 øre pro persona, når man går ud fra de af finansministeren fastsatte standardbeløb.



## Bilag 6.

### Økonomiministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget.

#### Spørgsmål 13:

Der ønskes en vurdering af virkningerne af den samlede økonomiske stramning hidrørende fra de gennemførte forhøjelser i renteniveauet, moms- og skatteforhøjelser, herunder forhøjelsen af folkepensionsbidraget, den gennemførte kreditbegrænsning samt indgrebene over for offentlige arbejder og de påtænkte indgreb over for byggeriet og kommunernes låntagning. De nu foreslåede foranstaltninger bedes medtaget i vurderingen, der så vidt muligt også bør omfatte 1971.

#### Svar:

Stramningen af den økonomiske politik er sket successivt og en del af de gennemførte foranstaltninger var allerede kendt ved udarbejdelsen af den vurdering af udsigterne for 1970, der er indeholdt i den økonomiske årsoversigt. Dette gælder således afgiftsforhøjelserne i 1969, fastsættelsen af udskrivningsprocenten for kildeskatten og en række af de rente- og kreditpolitiske foranstaltninger, der ville påvirke udviklingen i 1970, herunder den skærpede kontrol med kommunernes låntagning. Dette var baggrunden for, at man i årsoversigten skønnede, at væksten i den samlede efterspørgsel gradvis ville dæmpes og komme bedre på linje med det mindre spillerum for produktionsfremgang, som må påregnes i 1970.

De spredte oplysninger, der foreligger om den forløbne del af 1970, tyder imidlertid på, at efterspørgslen vedvarende ligger på et højt niveau. De senest trufne forholdsregler (loft over bankernes långivning i sommermånederne og udskydelse af påbegyndelsen af visse offentlige investeringer, samt regeringens seneste forslag) vil bidrage til, at den tilsigtede afdæmpning af efterspørgelsestigninger opnås.

Der foreligger ikke for 1971 på samme

måde som 1970 en samlet vurdering af det økonomiske forløb, der kan danne udgangspunkt for en vurdering af virkningerne af den gennemførte eller foreslåede økonomiske politik. Dette hænger ikke mindst sammen med, at forløbet i 1971 vil være meget afhængigt af udviklingen i efterspørgslen på eksportmarkederne og resultatet af overenskomstforhandlingerne. Usikkerheden forøges af, at det er vanskeligt at bedømme, hvor hurtigt og med hvilken styrke boligbyggeriet og de erhvervsmaessige investeringer vil blive påvirket af den afsvækkede stigning i den offentlige og den øvrige del af den private efterspørgsel igennem 1970.

#### Spørgsmål 14:

Kan der gives oplysninger om lønmodtagernes reallønsstigning fra 1969 til henholdsvis 1. og 2. halvår 1970?

#### Svar:

1. Lønudviklingen for arbejdere i *byerhvervene* foreligger i øjeblikket kun oplyst til og med juli kvartal 1969. Med udgangspunkt i de i LO-DAF-overenskomsten af 1969 indeholdte lønforbedringer fra henholdsvis 1. marts 1970 og 1. september 1970 (arbejdstidsforkortelsen), med en dyrtidsportion efter januar-pristallet 1970 og med yderligere to dyrtidsportioner efter juli-pristallet 1970 samt i øvrigt under forudsætning af en længdning af den fra de senere år sædvanlige størrelse, kan stigningen i time-lønnen fra 1969 til 1970 anslås til godt 9 pct. Opgangen fra 1. halvår 1969 til 1. halvår 1970 og fra 2. halvår 1969 til 2. halvår 1970 kan anslås at være henholdsvis lidt lavere og lidt højere end de anførte godt 9 pct. for året som helhed. Som det fremgår af foranstående har det i overslagene ikke været muligt at indregne virkningerne af en eventuel forstærket længdning i begyndelsen af 1970.

2. For så vidt angår *øvrige lønmodtagergrupper* har man ikke haft muligheder for at foretage tilsvarende skøn. For *tjenestemænd m. fl.*, hvor lønudviklingen foreligger oplyst for hele 1969, kan dog anslås, at den stigning, der følger af det i maj 1970 afsluttede lønforlig og af dyrtidsreguleringen (tilsvarende forudsætninger som i punkt 1), er ensbetydende med en lønfremgang på knap 8 pct. Som følge af de ændringer i lønstrukturen, der er sket i forbindelse med tjenestemandreformens — herunder ændringer af stedtillægssatserne og disses graduering efter lønniveau — samt bortfald af honorarer og forskellige tillæg, kan en gennemsnitlig lønstigning for en typisk tjenestemand ikke angives.

Den ovenfor anførte stigning på knap 8 pct. må dog betragtes som en undergrænse for stigninger i tjenestemandslønningerne, og for store grupper — især i hovedstadsområdet — vil stigningen være en hel del større. For den overvejende del af tjenestemændene vil lønstigningen fra 2. halvår 1969 til 2. halvår 1970 være væsentligt kraftigere end fra 1. halvår 1969 til 1. halvår 1970, idet ikrafttræden af det nye lønsystem sker i to tempi, henholdsvis pr. 1. april og pr. 1. oktober 1970.

3. *Forbrugerpriserne inkl. afgifter* foreligger oplyst til og med april måned 1970. For de fire første måneder af året har forbrugerprisniveauet været ca. 5,5 pct. højere end i tilsvarende periode af 1969. Der er ikke grund til at antage, at prisstigninger fra 1. halvår 1969 til 1. halvår 1970 vil afvige nævneværdigt herfra.

Vurderingen af prisudviklingen i 2. halvår 1970 er behæftet med større usikkerhed. Stigningen i prisniveauet indtil nu har bl. a. været præget af en kraftig opgang i importpriserne og i priserne på kartofler og grønsager siden midten af 1969, ligesom også de i maj sidste år gennemførte afgiftsforhøjelser har påvirket opgangen i prisniveauet fra 1. halvår 1969 til 1. halvår 1970. De udefra kommende prisstigninger er endnu ikke ophørt, men må formodes at blive mindre end hidtil. Prisniveauet for importvarer vil dog under alle omstændigheder i 2. halvår 1970 være højere end i 2. halvår 1969. På den anden side skulle der være en mulighed for, at prisniveauet for kartofler og grønsager vil blive lavere end i 2. halvår 1969.

Forbrugerprisniveauet i 2. halvår 1970 vil endvidere blive påvirket af de af regeringen foreslåede foranstaltninger. Momsforhøjelsen pr. 1. juli fra 12,5 til 15 pct. vil skønsmæssigt betyde en opgang i forbrugerprisniveauet på 1,8 pct. Den foreslåede kompensation til erhvervslivet for den omkostningsstigning, der vil følge af dyrtidsportion nr. 2 efter juli-pristallet, og prisstopet for tjenesteydelser vil virke dæmpende på tendensen til prisopgang i øvrigt.

Alt i alt må det herefter anslås, at opgangen i forbrugerprisniveauet fra 2. halvår 1969 til 2. halvår 1970 nok bliver noget større end fra 1. halvår 1969 til 1. halvår 1970, men næppe så meget, som momsforhøjelsen isoleret betragtet vil medføre.

#### *Spørgsmål 15:*

Kan der gives oplysninger om lønudviklingen i den tyske forbundsrepublik?

#### *Svar:*

I den første halvdel af 1960'erne steg bruttolønnen pr. beskæftiget i den tyske forbundsrepublik nogenlunde konstant med omkring 9 pct. om året. Under konjunkturtilbageslaget fra midten af 1966 til midten af 1967 udgjorde lønstigningen, opgjort på årsbasis, kun 2½ pct. Siden da er lønningerne steget i stedse stigende takt. I 1968 var lønnen pr. beskæftiget således 6,1 pct. højere end året før, og i 1969 var der tale om en stigning på 9,3 pct.

I efteråret 1969 blev der gennemført betydelige forhøjelser af de tarifmæssige lønninger i vigtige industrigrene, i flere tilfælde på mere end 10 pct., hvortil kom en kraftig længdning og betydelige overtidstillæg. Bruttolønnen pr. beskæftiget var i sidste kvartal af 1969 12,4 pct. højere end i samme tidsrum året før, og foreløbige oplysninger tyder på, at stigningen i første kvartal af 1970 har været af samme størrelsesorden.

#### *Spørgsmål 16:*

Hvorledes er på indeværende tidspunkt skønnet over stigningen i det private forbrug fra 1969 til 1970, når det forudsættes, at den foreslåede momsforhøjelse gennemføres?

#### *Svar:*

I den økonomiske årsoversigt er stigningen i det private forbrug fra 1969 til 1970

anslået til et par procent i faste priser under visse nærmere specificerede forudsætninger om udviklingen i pengeindkomster, opsparing, priser og beskatning.

En forhøjelse af momsens fra 12,5 pct. til 15 pct. pr. 1. juli 1970 svarer på årsbasis til en forbrugsbegrænsning på knap 2 pct. og for kalenderåret 1970 på knap 1 pct. Man må imidlertid her tage i betragtning, at der i forbindelse med momsens forhøjelse er foreslået forhøjelse af visse sociale tilskud, ligesom stigningen i pengeindkomsterne bliver noget større end forudsat i årsoversigten, såfremt prisudviklingen giver anledning til udbetaling af 2 dyrtidsportioner til efteråret mod den ene portion, der var forudsat i den økonomiske årsoversigt.

Under disse forudsætninger vil den foreslåede forhøjelse af momsens og væksten i de private disponible pengeindkomster stort set udligne hinanden. Der synes derfor ikke anledning til at tro, at forbrugsudviklingen vil komme til at afvige nævneværdigt fra det i årsoversigten forudsatte.

Det tilføjes, at der endnu kun foreligger spredte oplysninger om indtægts- og forbrugsstigningen i den forløbne del af året, således at den usikkerhed, der gjorde sig gældende med hensyn til den økonomiske årsoversigts bedømmelse af både forbrugsstigningens størrelse og udviklingen gennem året, fortsat eksisterer.

#### Spørgsmål 17:

Der ønskes oplysning om den forventede udvikling i forbrug og investeringer i 1970, så vidt muligt måned for måned.

#### Svar:

Som omtalt i besvarelse af spm. 13 forventes der i løbet af 1970 at ville indtræde en gradvis afdæmpning af væksten i efterspørgselen. Det præcise forløb er det ikke muligt at bedømme, og der er som nævnt stor usikkerhed med hensyn til, hvor hurtigt og hvor stærkt de private investeringer vil reagere på den aftagende vækst i forbrugsefterspørgslen. Et skøn over udviklingen fra måned til måned foreligger ikke og er for så vidt af mindre interesse, som der på væsentlige punkter — bl. a. investeringerne — ikke findes tilstrækkelig sikre statistiske indikationer for det faktiske forløb.

#### Spørgsmål 18:

Hvor stort boligbyggeri ventes igangsat i 1970 og i 1971?

#### Svar:

De skøn over påbegyndelserne af boligbyggeri, der foretages til brug ved udarbejdelsen af overslag over det samlede økonomiske forløb, er erfaringsvis meget usikre, idet de eneste helt sikre holdpunkter er oplysninger om bevillingsrammer for det statsstøttede boligbyggeri (almennyttigt byggeri, kollegiebyggeri m. v.). Denne gruppe omfatter normalt 16.000-18.000 boliger årligt eller kun en mindre del af de samlede påbegyndelser. Nedenfor er det samlede boligbyggeri i de seneste år fordelt efter bygherrekategorier:

	1967	1968	1969
Boliger med støtte . . . . .	15.000	18.200	16.200
Boliger uden støtte . . . . .	30.500	26.200	37.800
I alt . . . . .	<u>45.500</u>	<u>44.400</u>	<u>54.000</u>

Det fremgår, at forskydninger i efterspørgselsforholdene — herunder også finansieringsmulighederne — for privat byggeri kan få meget stor betydning for de samlede påbegyndelsestal.

Ved udarbejdelsen af skønnene over den samlede investeringsaktivitet regnes med påbegyndelse af ca. 50.000 boliger. Mindre variationer i dette tal vil kun få begrænset indflydelse på de samlede boliginvesteringer, hvis omfang i høj grad er bestemt af antallet af boliger, der er under opførelse ved årets begyndelse.

Ved skønnet over et påbegyndt boligbyggeri på ca. 50.000 boliger — sammenlignet med ca. 54.000 i 1969 — er der taget i betragtning, dels at påbegyndelserne i 1969 var ekstraordinært store som følge af afviklingen af kreditrationeringen, dels at påbegyndelserne i 1970 må antages at blive påvirket af den høje finansieringsrente samt af de skærpede muligheder for opnåelse af byggelån efter suspensionen af adgangen til at optage forhåndslån hos finansieringsinstitutterne.

Der foreligger ikke skøn for det påbegyndte boligbyggeri i 1971.

#### Spørgsmål 19:

Kan de i besvarelse af spørgsmål 18 meddelte tal for antallet af påbegyndte boli-

ger uden støtte i årene 1967, 1968 og 1969 specificeres med hensyn til etagebyggeri og parcelhusbyggeri?

*Svar:*

Antal lejligheder:	1967	1968	1969
Etagehuse.....	6.000	5.100	4.200
Parcelhuse m. v....	24.500	21.100	33.600
I alt.....	30.500	26.200	37.800

*Spørgsmål 20:*

Ville en genindførelse af en obligationsrationering af samme karakter som den, regeringen ophævede i 1968, således at udlejningsbyggeriets kreditbehov bliver dækket, virker stabiliserende på obligationskurserne?

*Svar:*

Obligationskursernes niveau er foruden udbuddet af nyudstedte obligationer afhængig af flere forskellige forhold. Blandt de væsentligste må nævnes likviditetsudviklingen i almindelighed og rentepolitikken, der bl. a. er afstemt således, at kredit- og betalingsmønstret i udenrigshandelen ikke udvikler sig i ugunstig retning.

Det vil heraf fremgå, at obligationsrationeringen kun er et enkelt element i de forhold, der er bestemmende for kurs- og renteforhold, således at en genindførelse af rationeringen ikke i sig selv giver nogen garanti for stabile forhold på obligationsmarkedet.

*Spørgsmål 21:*

Umiddelbart efter obligationsrationeringens ophævelse skete der kraftige rentestigninger og kursfald på obligationsmarkedet.

Mener regeringen, at rentestigningerne og kursfaldet står i forbindelse med ophævelsen af rationeringen?

*Svar:*

I maj 1968 og pr. 1. september 1968 gennemførtes meget omfattende lempelser af den aftalemæssige begrænsning af realkreditinstitutternes og kommunekreditforeningens udlån; disse lempelser førte i løbet af andet halvår 1968 til en stærk stigning i obligationsudstedelsen.

I nedenstående tabel har man måned for måned angivet det af Danmarks Statistisk beregnede indeks for den effektive obligati-

onsrente for 2 typiske langfristede obligationsserier:

*Indeks for effektiv obligationsrente.*

1960 gnost. = 100

	Langfristede 7 pct. kreditforeningsobligationer i åbne serier.	Langfristede 6 pct. hypotekforeningsobligationer i åbne serier.
1968		
Januar....	152	149
februar....	154	149
marts....	143	139
april....	140	136
maj....	140	134
juni....	140	134
juli....	141	134
august....	136	130
september..	137	131
oktober...	137	131
november..	137	132
december..	137	132
1969		
Januar....	137	132
februar....	138	133
marts....	140	135
april....	140	136
maj....	152	150
juni....	153	151
juli....	157	156
august....	159	157
september..	163	162
oktober...	163	162
november..	162	158
december..	158	156

Det vil ses af oversigten, at niveauet for den effektive obligationsrente — trods de ret omfattende lempelser i obligationsrationeringen i foråret 1968 — var nedadgående i de første 8 måneder af 1968. I tiden efter de omfattende lempelser i obligationsrationeringen pr. 1. september 1968 var obligationsrenteniveauet forholdsvis stabilt, men i løbet af maj 1969 skete der en kraftig stigning i den effektive rente af obligationer.

Lempelserne i obligationsrationeringen i 1968 var således ikke ledsaget af kursfald på obligationsmarkedet. Renteudviklingen i første halvdel af 1969 må ses i sammenhæng med den internationale renteudvikling, der fra september 1968 til maj 1969 var præget af kraftig rentestigning, som bevirkede, at

Bilag til bet. o. lovf. om udskrivningsprocenten for 1971 m. m.

renten for 3 måneders euro-dollarlån periodevis i første halvår 1969 var lige så høj som højeste udlånsrente i de danske banker.

Rentestigningen i maj 1969 må ses som en tilpasning af det danske renteniveau til det forhøjede internationale niveau. Det kan tilføjes, at medens konjunkturpolitiske hensyn i efteråret 1968 ikke talte for en dansk renteforhøjelse, var opgangen i produktion og beskæftigelse i foråret 1969 så stærk, at konjunkturpolitiske hensyn ikke længere talte imod en forhøjelse af det indenlandske renteniveau.

*Spørgsmål 22:*

Hvilke køb og salg af obligationer har nationalbanken foretaget i det i besvarelsen af spørgsmål 21 omtalte tidsrum?

*Svar:*

I nedenstående tabel har man for hver enkelt måned i 1968 og 1969 angivet størrelsen af nationalbankens netto-salg eller netto-køb af obligationer.

*Nationalbankens nettosalg eller nettokøb  
(÷) af børsnoterede obligationer.*

	Andre obligatio- Skibskreditobli- ner end skibskre- gationer omfat- ditobl. omfattet tet af national- af nationalban- bankens særord- kens særordnin- ninger. I alt ger. mill. Mill. kr. Mill. kr. kr.		
	1968		
Januar . . . . .	210	÷ 82	128
februar . . . . .	57	÷ 44	13
marts . . . . .	96	÷ 69	27
april . . . . .	24	÷ 61	÷ 37
maj . . . . .	13	÷ 75	÷ 62
juni . . . . .	÷ 48	÷ 1	÷ 49
juli . . . . .	÷ 31	÷ 46	÷ 77
august . . . . .	70	÷ 30	40
september . . . . .	÷ 419	÷ 59	÷ 478
oktober . . . . .	÷ 446	÷ 63	÷ 509
november . . . . .	÷ 467	÷ 40	÷ 507
december . . . . .	÷ 663	÷ 55	÷ 718
1969			
Januar . . . . .	÷ 98	÷ 9	÷ 107
februar . . . . .	÷ 245	÷ 49	÷ 294
marts . . . . .	÷ 818	÷ 203	÷ 1.021
april . . . . .	÷ 443	÷ 51	÷ 494

152 Udvalgenes betænkninger m. m.

maj . . . . .	269	÷ 46	223
juni . . . . .	200	÷ 35	165
juli . . . . .	103	÷ 132	÷ 29
august . . . . .	17	÷ 48	÷ 31
september . . . . .	÷ 23	÷ 54	÷ 77
oktober . . . . .	46	÷ 48	÷ 2
november . . . . .	86	÷ 113	÷ 27
december . . . . .	39	7	46

*Spørgsmål 23:*

Hvilke planer har regeringen for at modvirke de fortsatte stigninger i grund- og ejendomspriser?

*Svar:*

Det må påregnes, at den rolige udvikling i den økonomiske aktivitet, der er målsætningen for den førte økonomiske politik, vil bidrage til en svækkelse af stigningen i jord- og ejendomspriserne. Hertil kommer virkningen af den foreslåede forhøjelse af lejeværdien ved ejerskifte af parceller. Det må ligeledes fremhæves, at skærpelsen af adgangen til og vilkårene for optagelse af realkreditlån efter regeringens opfattelse vil medvirke til en stabilisering af ejendomspriserne igennem kravene om hurtigere afvikling af realkreditlån.

Regeringen vil følge udviklingen i de kommende måneder.

*Spørgsmål 24:*

Hvor stort betalingsbalanceunderskud anslår man nu for 1970?

Til sammenligning bedes tallene for 1960-69 anført.

*Svar:*

Udviklingen i underskuddet på betalingsbalancens løbende poster i årene 1960 til 1969 fremgår af nedenstående oversigt!

	Overskud på den løbende betalings- balance
1960 . . . . .	÷ 407
1961 . . . . .	÷ 755
1962 . . . . .	÷ 1.657
1963 . . . . .	165
1964 . . . . .	÷ 1.363
1965 . . . . .	÷ 1.218
1966 . . . . .	÷ 1.453
1967 . . . . .	÷ 2.004
1968 . . . . .	÷ 1.838
1969 . . . . .	÷ 3.147

Underskuddet har i 1. kvartal 1970 — bl. a. som følge af forringelsen af handelsbalancen, jfr. svaret til spm. 26 — været væsentlig større end i samme periode i 1969. Som følge af den afsvækkelse i stigningen i den indenlandske efterspørgsel, der ventes at indtræde i løbet af året, jfr. svaret til spm. 13, må der regnes med en væsentlig forbedring af stillingen på den løbende balance i andet halvår 1970, mens der i løbet af 1969 indtrådte en forværring. Hvor stort underskuddet vil blive i kalenderåret 1970 vil bl. a. afhænge af, hvor hurtigt den ventede forbedring vil sætte ind.

#### Spørgsmål 25:

Foretog Danmarks Nationalbank i 1969 guldsalg for at styrke valutabalancen?

#### Svar:

Nationalbanken solgte den 6. maj 1969 guld for \$ 25 mill. til Federal Reserve Bank of New York; som følge af dette salg blev værdien af bankens guldbeholdning i løbet af 1969 formindsket fra 853 mill. kr. til 666 mill. kr. Det kan tilføjes, at nationalbankens køb og salg af guld ikke påvirker valutareservens størrelse, men kun dens sammensætning. Guldsalget i maj 1969 blev således foretaget for at styrke nationalbankens umiddelbart disponible valutabeholdning.

#### Spørgsmål 26:

Hvor stort er underskuddet på handelsbalancen, så langt det er opgjort for indeværende år sammenlignet med tilsvarende tal for årene 1960-69?

#### Svar:

Underskuddet på handelsbalancen foreligger på indeværende tidspunkt opgjort frem til marts 1970.

Underskuddets størrelse sammenlignet med tidligere år fremgår af nedenstående tabel.

Mill. kr.	Underskud på
	handelsbalancen
	1. kvartal
1960.....	791
1961.....	704
1962.....	809

1963.....	387
1964.....	811
1965.....	1.152
1966.....	1.019
1967.....	1.268
1968.....	1.122
1969.....	1.286
1970.....	1.945

#### Spørgsmål 27:

Der ønskes oplysninger om udviklingen i bytteforholdet i udenrigshandelen i årene 1967, 1968, 1969 og 1970.

#### Svar:

Bytteforholdet i udenrigshandelen faldt ret kraftigt efter den danske devaluering i slutningen af november 1967 og nåede et minimum i foråret 1968. Efter en forbedring i løbet af 1968 som følge af stigende eksportpriser for danske industrivarer og stort set uændrede importpriser har bytteforholdet i 1969 ligget ret konstant. Udviklingen i 1969 dækker over en stadig og i løbet af 2. halvår voksende importprisstigning og en forøgelse af eksportpriserne, især forårsaget af prisstigninger for landbrugsvarer.

Prisstigningen på importvarer må forventes at fortsætte i hvert fald et godt stykke ind i 1970, hvorefter der måske kan ventes en vis svækkelse for oversøiske råvarer som følge af den langsomme vækst i den amerikanske økonomi. For året som helhed vil importpriserne antagelig komme til at ligge 3-4 pct. højere end i 1969.

Der kan i 1970 forventes en vis opgang i eksportpriserne på industrivarer, mens der for landbrugsvarer især i andet halvår sikkert må påregnes en vigende tendens.

Alt i alt kan der for 1970 som helhed snarest ventes en forringelse af bytteforholdet i den danske udenrigshandel.

#### Udviklingen i bytteforholdet 1967-1969.

Indeks, 1965=100.	Indeks for enheds-		Indeks for
	værdierne.	bytteforhold.	
	Indførsel	Udførsel	
1967 1. kvartal.	100	103	103
2. kvartal.	99	101	102
3. kvartal.	101	101	101
4. kvartal.	103	101	98

1968 1. kvartal .	108	101	94
2. kvartal .	107	103	96
3. kvartal .	107	104	97
4. kvartal .	108	107	99
1969 1. kvartal .	107	108	101
2. kvartal .	108	107	99
3. kvartal .	109	108	99
4. kvartal .	111	112	100

*Spørgsmål 28:*

Hvad er danske bankers provision for at formidle udenlandske lån?

*Svar:*

Bankernes provision for formidling af udenlandske lån varierer efter lånenes størrelse og karakter samt låntagerens soliditet.

Ved etablering af lån i udlandet *uden* den danske banks garanti vil den normalt beregne sig en provision på  $\frac{1}{4}$  pct. p. a.

Såfremt lånet optages *med* den danske banks garanti, vil provisionen normalt udgøre 1 pct. p. a.

*Spørgsmål 29:*

Der ønskes materiale, der belyser, hvor stærkt konkurrenceevnen vil blive forbedret for hver procent, renten nedsættes fra bank til virksomhed, f. eks. ved udlån til en maskinfabrik, til en virksomhed i den elektroniske industri og til en virksomhed i medicinalindustrien.

*Svar:*

Økonomiministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger vedrørende omsætning og driftsresultater for enkeltvirksomheder. Finansieringsinstituttet for industri og håndværk har derimod i Beretning til instituttets repræsentantskab den 27. november 1969 foretaget en analyse af omkostningsforholdene for 741 virksomheder. I denne analyse er bankgælden udtaget som et særligt punkt. Oplysningerne er sammenfattet i nedenstående oversigt, der omfatter kalenderårene 1966, 1967 og 1968.

Mill. kr.	1966	1967	1968
Omsætning . . . . .	4.965	5.477	5.991
Bruttofortjeneste . . . . .	1.541	1.719	1.921
Overskud (efter afskrivninger, men før forrentning af fremmedkapital) . . . . .	294	332	371
— do. — ÷ renter af fremmedkapital . . . . .	186	202	223

Finansieringsstruktur:	1966 mill. kr.	1967 mill. kr.	1968 mill. kr.
Aktivmasse . . . . .	3.965,1	4.448,8	4.846,1
Omsætningsaktiver . . . . .	2.174,4	2.463,5	2.728,7
÷ Kortfristet fremmedkapital . . . . .	1.314,3	1.552,2	1.697,4
Bankkredit . . . . .	466,5	516,9	580,7
Driftskapital . . . . .	393,6	394,4	450,6
Anlægsaktiver . . . . .	1.790,7	1.985,3	2.117,4
÷ Langfristet fremmedkapital . . . . .	906,8	1.014,4	1.096,8
Anlægskapital . . . . .	883,9	970,9	1.020,6
Egenkapital . . . . .	1.277,5	1.365,3	1.471,2

Et fald i *bankrenten* på 1 pct. svarer således for disse virksomheder til et fald i renteutgiften på 5-6 mill. kr., hvilket svarer til ca. 0.1 pct. af omsætningen, ca. 0.3 pct. af bruttofortjenesten, ca. 2 pct. af overskud (efter afskrivninger, men før forrentning af

fremmedkapital) og ca. 3 pct. efter at renteutgifter er afholdt.

Det er vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang omkostningsvariationer, der har en så begrænset betydning målt i forhold til omsætningen, vil få indflydelse på virksom-

hedernes kalkulation og dermed på konkurrenceforholdene.

*Spørgsmål 30:*

Der ønskes en vurdering af, hvorledes den hidtil gennemførte kreditstramning har ramt henholdsvis mindre, mellemstore og store virksomheder, subs. henholdsvis nyetablerede og andre virksomheder.

*Svar:*

Ifølge den i marts indgåede aftale mellem banker og sparekasser skal de private finansieringsinstitutter — med visse undtagelser — fastholde deres udlånsloft i perioden marts-september 1970.

Der foreligger ikke oplysninger om, hvorvidt den aftalte kreditstramning har haft forskellig virkning efter virksomhedernes størrelser. Rent umiddelbart må man imidlertid gå ud fra, at aftalen om fastholdelse af det samlede udlånsloft i en kort periode kun i begrænset omfang kan få forskellig virkning alt efter virksomhedernes størrelse. Aftalen vil efter alt at dømme snarest påvirke virksomheder, der er i stærk expansion.

Da det aftalte kreditloft ifølge den indgåede aftale kun skal være gældende i en forholdsvis kort periode, må man umiddelbart antage, at evt. finansieringsvanskeligheder for iøvrigt sunde virksomheder vil få begrænset virkning.



## Bilag 7.

### Arbejdsministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget.

#### *Spørgsmål 31:*

Er regeringen villig til at opgive det af arbejdsministeren foreslåede tilskud til arbejdsgiverne og i stedet herfor indbetale beløbet dels til bolig- og byggefonden, dels til en samfundsejet investeringsfond, der skulle anvende midlerne til udlån til effektivt arbejdende virksomheder, herunder til eksportvirksomheder og til egnsudvikling?

#### *Svar:*

Formålet med lovforslaget er at modvirke en generel omkostningsforøgelse, som de gældende regler om dyrtidsregulering af lønninger vil medføre, såfremt reguleringspristallet for juli 1970 når 142 points.

De i spørgsmålet nævnte forslag med andet sigte, der ikke tilgodeser det nævnte formål, må vurderes i anden sammenhæng.

#### *Spørgsmål 32:*

Vil regeringen foretage sig noget over for de virksomheder, som har afsluttet bindende kontrakt, hvori 2 dyrtidsportioner er medregnet?

#### *Svar:*

Det i spørgsmålet fremdragne problem vedrører i første række bygge- og anlægsvirksomheder.

Allerede indgåede kontrakter må antages at være baseret på tilbud, der er afgivet på et tidspunkt, hvor det har stillet sig særdeles usikkert, om der ville være grundlag for at forvente, at der med julipristallet ville blive udløst 2 dyrtidsportioner.

Herved må man have i erindring, at tilbud — især inden for det nævnte område — i almindelighed afgives i konkurrence med andre virksomheder.

I øvrigt skal man pege på, at tilbud normalt ikke indeholder beregningsgrundlag, og at det efterfølgende — også fordi der i be-

regningsgrundlaget indgår andre momenter — vil være særdeles vanskeligt at få fastslået, om der er medregnet 1 eller 2 dyrtidsportioner.

For så vidt angår den offentlige sektor, skal man pege på, at det af finansministeriets cirkulære af 20. marts 1970 om midlertidigt stop for bygge- og anlægsarbejder, visse anskaffelser m. v. bl. a. følger, at nye bygge- og anlægsarbejder — med visse undtagelser — ikke kan udbydes i licitation før 1. august 1970.

Det tilføjes, at det ved monopoltilsynets administration i henhold til monopollov og prisindseendelov vil blive påset, at den i lovforslaget nævnte ydelse er bragt til fradrag i lønomkostningerne.

#### *Supplerende besvarelse:*

Under udvalgets samråd med arbejdsministeren den 22. maj 1970 blev det spørgsmål rejst, om der kunne foreligge aftaler om, at priser reguleres efter pristal, og om det i så fald måtte anses for nødvendigt i forslag til lov om begrænsning af omkostningsforøgelse som følge af dyrtidsregulering af lønninger at medtage en bestemmelse om begrænsning af sådan regulering af priser efter pristal.

Under henvisning hertil skal man udtale, at loven om prisstop for tjenesteydelser m. v. vil bevirke, at priser for tjenesteydelser ikke vil kunne ændres.

For så vidt angår priser på varer m. v., må det efter det for arbejdsministeriet oplyste anses for tvivlsomt, om der for priser til forbruger forekommer tilfælde af prisregulering på grundlag af pristal.

For så vidt angår levering af varer til lager, er det for arbejdsministeriet oplyst, at det forekommer, at der foreligger prisklausul, men da almindeligvis gående ud på, at varerne sælges til dagspris.

Endvidere er det oplyst, at det for så vidt angår bestillingsvarer eller ved tilbud på f. eks. entreprenørarbejder er almindeligt, at tilbud afgives med forbehold for bl. a. stigning af overenskomstmæssig arbejds løn.

Arbejdsministeriet må imidlertid være af den opfattelse, at det følger umiddelbart af bestemmelsen i lovforslagets § 1, hvorefter statskassen til de i bestemmelsen nævnte arbejdsgivere yder et beløb til begrænsning af den omkostningsforøgelse, som følger af de gældende regler om pristalsregulering af lønninger, at den i de nævnte forbehold omhandlede lønstigning alene omfatter den reelle lønstigning som følge af dyrtidsreguleringen med fradrag af statens ydelse.

### Spørgsmål 33:

Falder statsansatte og kommunalt ansatte ind under forslag til lov om begrænsning af omkostningsforøgelse som følge af dyrtidsregulering af lønninger?

### Svar:

Lovforslaget omfatter alle i ATP indregistrerede arbejdsgivere og derfor også statslige og kommunale institutioner i deres egenskab af arbejdsgivere.

Det bemærkes herved, at det som nævnt i bemærkningerne til lovforslaget er fundet mest hensigtsmæssigt at basere ordningen på ATP's arbejdsgiverregister, men at dette indebærer, at en adskillelse af enkelte grupper af arbejdsgivere såsom statslige og kommunale kun kunne ske med meget betydeligt administrativt besvær.

Hertil kommer, for så vidt angår kommunerne, at det er i overensstemmelse med lovforslagets formål, at omkostningsbegrænsningen også kommer sådanne kommunale virksomheder til gode, som må ligestilles med private virksomheder.

Endvidere har man taget i betragtning, at kommunerne skal udbetale de sociale kompensationer, og at der derved påføres dem en ekstra byrde, idet den fulde refusion fra staten først ydes kommunerne i det følgende finansår.

For statens område vil ordningen ifølge sagens natur hvile i sig selv finansielt.

For visse statsvirksomheder kan i øvrigt ligeledes anlægges den betragtning, at de må ligestilles med private virksomheder.

### Spørgsmål 34:

Hvor mange arbejdsgivere er i henhold til kollektive overenskomster forpligtet til at yde pristalsregulering af lønninger.

### Svar:

ATP har oplyst, at antallet af aktive arbejdsgivere indregistreret i ATP i januar kvartal 1970 var ca. 135.000.

Arbejdsgivere, der er medlemmer af organisationer under Dansk Arbejdsgiverforening, og som er omfattet af kollektiv overenskomst indgået mellem vedkommende organisation og organisationer under Landsorganisationen i Danmark, er efter de pågældende kollektive overenskomster forpligtet til at yde pristalsregulering af lønninger.

Dette gælder også arbejdsgivere, der ikke er medlem af en organisation som nævnt, men som har tilsluttet sig den pågældende kollektive overenskomst eller indgået en sådan.

Tilsvarende gælder de arbejdsgivere, der er medlemmer af organisationer under Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger eller har tilsluttet sig en under dette område indgået kollektiv overenskomst eller indgået en sådan.

Herudover findes en række kollektive overenskomster dækkende store funktionær-områder samt en række kollektive overenskomster med staten eller andre offentlige myndigheder som arbejdsgiverpart, alle indeholdende bestemmelser om pristalsregulering af lønninger.

Det må skønnes, at arbejdsgivere kun undtagelsesvis ikke gennem kollektiv overenskomst er forpligtet til at yde pristalsregulering af lønninger.

Selv i sådanne tilfælde må det dog påregnes, at lønfastsættelse og lønregulering ikke sker uafhængigt af, hvorledes lønudviklingen på arbejdsmarkedet i øvrigt forløber, herunder i hvilket omfang der sker ændring af lønningerne gennem pristalsregulering.

### Spørgsmål 35:

Har det faktum, at nogle lønmodtagere ikke falder ind under ATP givet anledning til særlige overvejelser, og da hvilke.

### Svar:

Lønmodtagere under 18 år og over 67 år;

lønmodtagere med en ugentlig arbejdstid på under 15 timer eller en månedlig arbejdstid på under 65 timer, lærlinge med lærekontrakt efter lærlingelovens § 1 samt visse udenlandske her kortvarigt beskæftigede

statsborgere er ikke omfattet af tillægspensionsordningen.

Man har ikke ment at burde lægge større vægt på denne omstændighed, som er af underordnet betydning for prisdannelsen.

## Bilag 8.

### Socialministerens besvarelser af spørgsmål fra udvalget.

#### Spørgsmål 36:

På hvilket grundlag er de beregninger foretaget, som viser, at afgiftsforhøjelsen vil medføre en udgiftsstigning for pensionisterne på 1,8 pct.?

#### Svar:

Som følge af forhøjelsen af merværdiafgiften med 2,5 pct. (fra 10 pct. til 12,5 pct.) i 1968 forventedes der at ville indtræffe en udgiftsstigning for pensionister på 1,8 pct. Til spørgsmålet om beregningsgrundlaget herfor blev der over for folketingets udvalg afgivet følgende svar:

„Beregningen af virkningerne af afgiftsforhøjelsen bygger på de undersøgelser, der er foretaget i forbindelse med merværdiafgiftens indførelse. Der kan i denne forbindelse henvises til folketingstidende 1964-65, tillæg B, spalte 1253-1257.

For de laveste indtægter er udgiftsvirkningen af en merværdiafgift på 10 pct. opgjort til 7,3 pct. af bruttoindtægten (hustandsindkomsten).

På grundlag heraf kan det anslås, at en stigning i merværdiafgiften på 2,5 pct. vil have en virkning på  $\frac{1}{4}$  heraf, eller 1,8 pct.“

Spørgsmålet om afgifternes virkning har i 1969 påny været behandlet af departementet for told- og forbrugsafgifter. Efter dette synes resultatet nærmest at være, at udgiftsvirkningen af en forhøjelse på 2,5 pct. for de laveste indtægter nu skulle være af størrelsesordenen 1,4 — 1,6 pct. Da der er en betydelig usikkerhed knyttet til beregningen, og dette i ganske særlig grad gælder indtægtsgrupper svarende til pensionisterne, fordi det grundlæggende materiale kun omfatter meget få personer med lave indtægter, har man ikke anset det for rimeligt at lægge disse lavere procenter til grund for forslaget om compensationerne. I stedet har man valgt at følge fremgangsmåden, der

blev anvendt ved den tilsvarende afgiftsforhøjelse i 1968.

#### Spørgsmål 37:

Er der ved fastsættelsen af kompensationsbeløbene taget hensyn til, at der nu betales skat af beløbene?

#### Svar:

Der er ikke ved fastsættelsen af kompensationsbeløbene direkte taget hensyn til skattebetalingen, men da compensationen, som det fremgår af svaret på spørgsmål 36, snarest må antages at være noget større end svarende til virkningen af afgiftsforhøjelsen, ligger der heri indirekte en hensyntagen her til.

Det skal iøvrigt bemærkes, at visse pensionistgrupper, først og fremmest ægtepar, hvor begge ægtefæller modtager pension, efter de allerede foreliggende love og lovforslag opnår overdækning for de skattemæssige virkninger ved overgangen til kildeskatt. Fra 1. januar 1971 vil ændringen af kildeskatteloven (forhøjelsen af personfradrag for pensionister) betyde, at skattebetaling af kompensationsbeløbene vil falde bort for alle enlige med årsindtægter indtil 13.000 kr.

#### Spørgsmål 38:

Hvilke beregninger ligger til grund for den foreslåede forhøjelse af børnetilskud og moderskabsydelse?

#### Svar:

Forhøjelsen af børnetilskuddene er bortset fra afrundinger foreslået fastsat til samme absolutte beløb som i 1968 i forbindelse med momsforhøjelsen fra 10 til 12,5 pct. Forhøjelsen blev i 1968 fastsat under henvisning til, at det måtte anses „for rimeligt at yde familier med børn en vis dækning

Bilag til bet. o. lovf. om udskrivningsprocenten for 1971 m. m.

for den forøgelse af forbrugsudgifterne, der bliver en følge af regeringens forslag om forhøjelse af merværdiafgiften“, jfr. folketings-tidende 1967-68, 2. samling, tillæg B, spalte 42, 2. afsnit.

Den nu foreslåede momsforhøjelse fra 12,5 til 15 pct. svarer til 2,2 pct. af varepriserne + den gældende moms. Såfremt der forudsættes ydet fuld kompensation, udgør de foreslåede forhøjelser herefter merudgif-

terne ved en beregnet udgift til momsbe-lagte varer pr. barn pr. år på ca. 3.500 kr. for almindelige forsørgere og ca. 5.500 kr. for enlige forsørgere.

Moderskabsydelsen er indført fra 1. januar 1970 og kunne således ikke komme i betragtning ved forrige momsforhøjelse. Den foreslåede forhøjelse på 15 kr. udgør 2,2 pct. af det nugældende regulerede beløb på 692 kr.

## Bilag 9.

### KILDESKATTEDIREKTORATET

Den 30. april 1970.

### Tidsplan for produktion af forskudsmateriale vedrørende indkomståret 1971.

Som tidligere omtalt må oplysninger om udskrivningsprocent for statsskatter foreligge senest 10. oktober, hvis skattekort skal kunne foreligge hos skatteyderne senest 1. december. Den mellemliggende periode på ca. 7 uger er nødvendig for at klare følgende opgaver:

Fra 10.—20. oktober sker der „indlæsning“ til maskinen af en række beregningskonstanter, herunder kommuneskatteprocenter og kommunale personfradrag, hustrufradrag o. s. v. samt den statslige udskrivningsprocent. Det skal i denne forbindelse nøje kontrolleres (manuelt), at „indlæsningen“ er sket korrekt, og der må være fornøden tid — også for kommunerne — til at rette eventuelle fejl.

Sideløbende hermed afsluttes leveringen af resultaterne fra forskudsregistreringen fra kommunerne til datacentralen via de kommunale centraler.

Datacentralens EDB-produktioner, der finder sted i perioden 21. oktober til 15. november, består af følgende hovedarbejdsområder:

1. Sortering og kontrol af de indkomne forskudsregistreringer.
2. Videregående kontrol af indkomne forskudsregistreringer samt bestemmelse af skattekommune på grundlag af det centrale skatteyderregisters persondel.
3. Ajourføring af det centrale skatteyderregisters ligningsdel med de indkomne forskudsregistreringer og udfærdigelse af lister over manglende ansættelser samt indsættelse af beregningskonstanter vedrørende kommuneskat til brug ved den efterfølgende beregning.
4. Omsortering af resultatmateriale af hensyn til successiv levering til regionale EDB-centraler.

5. Beregning af trækprocent og andre skattekortoplysninger samt B-skatter, herunder blandt andet overførsel af uudnyttede fradrag til ægtefælle, beregning af personfradrag og beregninger vedrørende medhjælpende hustruer.

6. Dannelse af udskrivningsbånd, herunder kopibånd, til de kommunale EDB-centraler. Disse udskrivningsbånd leveres successivt i perioden 7.—15. november.

De nævnte arbejdsopgavers afvikling er tilrettelagt på en sådan måde, at flest mulige aktiviteter kan iværksættes sideløbende; dog skal pkt. 1 være tilendebragt for samtlige skatteydere, inden pkt. 2 iværksættes, og endvidere skal pkt. 4 være fuldt afsluttet, før pkt. 5 og 6 kan iværksættes.

Til rådighed for ovennævnte arbejdsopgaver er der ca. 23 dage incl. helligdage, svarende til ca. 1/2 sekund pr. skatteyder, når der forudsættes døgndrift.

Fra 10.—24. november udskrives materialet til A-skatteyderne (ca. 2,6 mill.), nemlig skattekort, forskudsopgørelser og ansættelseskort.

Dette materiale leveres successivt til kommunerne, der skal have afsluttet udsendelsen til A-skatteyderne inden 1. december.

Sammen med materialet til skatteyderne udsendes en beregningsvejledning. Denne må forudsættes bl. a. at indeholde beregningseksempler baseret på den gældende udskrivningsprocent m. v. Vejledningen skal trykkes i ca. 4 mill. eksemplarer, og den skal af hensyn til kommunernes tilrettelse af arbejdet med udsendelsen være kommunerne i hænde allersenest 15. november. Efter hidtidige erfaringer skal der afsættes mindst 1 måned til selve trykningen. Endelig korrektur til vejledningen må derfor være godkendt senest omkring 10. oktober.

### Bilag 10.

#### AKADEMIKERNES SAMARBEJDSUDVALG

Den 19. maj 1970.

I anledning af det af handelsministeren den 15. maj 1970 fremsatte forslag til lov om prisstop for tjenesteydelser m. v. tillader Akademikernes Samarbejdsudvalg sig at fremkomme med nedenstående synspunkter. AS repræsenterer herved ca. 8000 selvstændigt erhvervsdrivende i de liberale akademiske erhverv.

Det foreslåede prisstop for tjenesteydelser er alene rettet mod en begrænset gren af erhvervslivet.

Prisstoppet indebærer, at de tjenesteydende erhverv, herunder de liberale akademiske erhverv, får deres indkomster fikseret på det nuværende absolutte niveau, hvilket med den almindelige prisstigningstendens nødvendigvis må medføre en gradvis forringelse af realindkomsten. Ydermere må disse erhverv se denne forringede realindkomst reduceret svarende til fremtidige omkostningsstigninger, da sådanne omkostningsstigninger skal bæres af erhvervene selv, når prisstoppet er trådt i kraft. Det bemærkes herved, at en betydelig del af omkostningerne inden for de liberale akademiske er-

hverv udgøres af lønomkostninger, der for visse grupper udgør op til 80 pct. af bruttoomsætningen.

Det fremgår ikke af bemærkningerne til lovforslaget, med hvilken motivering der foretages en sådan nedskæring af realindkomsterne for de tjenesteydende erhverv, herunder de liberale akademiske erhverv. Indgrebet går langt ud over, hvad der kan anses for rimeligt efter den almindelige indkomstpolitiske udvikling, som regeringen søger gennemført.

På de liberale akademikererhvervs vegne ønsker AS at tage afstand fra det ensidige og urimelige indgreb, som gennemførelsen af et prisstop for tjenesteydelser indebærer. Samtidig ønsker AS at pege på, at såfremt der i loven indføres faste retningslinier for indregning af dokumenterbare omkostningsstigninger i priser, takster og honorarer, vil dette kunne bidrage til at begrænse den nedgang i realindkomsten inden for de tjenesteydende erhverv, som lovforslagets gennemførelse vil medføre.

*Bjarne Nørretranders*

/ J. Kr. Lomholt.

Til det af folketingets nedsatte udvalg angående forslaget til lov om prisstop for tjenesteydelser m. v.

**Bilag 11.**

SPT

Brancheforeningen for Sæbe-, Parfumeri-, Toilet- og kemisk-tekniske Artikler

Den 25. maj 1970.

Hermed tillader vi os at påpege, at det af finansministeren fremsatte lovforslag, såfremt det ophøjes til lov i den foreliggende form, vil påføre vor branche store tab og unødvendige ekstra omkostninger.

Ifølge den gældende parfumeafgiftlov skal alle varer, der hører under afgiftområdet, være forsynet med et prismærke, der angiver varens højeste salgspris til forbruger inklusive afgifter, og hver gang der sker ændringer i afgifterne, hvad enten det er moms eller parfumeafgiften, der ændres, medfører dette, at alle varelagre, såvel i fabriktions- og engrosleddet som i detailhandelen skal ommærkes.

Skønsmæssigt vil vi anslå denne ommærkning til at omfatte ca. 15 millioner vareenheder.

Foruden den direkte udgift til denne ommærkning vil branchens fabrikanter blive påført endnu et meget betydeligt tab, idet erfaringen fra tidligere afgiftsforhøjelser har vist, at engros- og detailhandelen efter forholdsvis kort tid returnerer meget store varemængder, fordi de ikke kan videresælge varer, der kan identificeres som leverede før tidspunktet for momsforhøjelsen, uanset disse varer kvalitetsmæssigt er upåklagelige.

Ommærkning af sådanne varer og spildet af varer og emballager, der beskadiges under denne proces, koster også branchen meget store beløb, som ikke umiddelbart kan inddækkes.

I øvrigt er denne obligatoriske prismærkning en overordentlig belastning for branchen, der i et normalt år uden ommærknin-

ger påsætter ca. 60 millioner prismærker, og foruden udgiften til påsætningen af prismærket fordyres varen unødigt, da denne mærkningsproces, der ikke kan foretages mekanisk, er en meget kostbar flaskehals, der forhindrer en gennemført rationel produktion.

Denne fordyrelse af fremstillingspriserne på prismærkede varer, betyder en unødigt fordyrelse af de priser, som forbrugerne skal betale, idet en omkostningsforøgelse i produktionsleddet på grund af den enormt høje parfumebeskatning her i landet betyder en 5-6 gange så stor merudgift for forbrugerne.

For virksomheder med EDB-anlæg er det forbundet med meget store udgifter at ændre prismærkepriserne. Et enkelt firma har således oplyst, at den forestående ændring vil medføre udfærdigelse af mere end 400.000 nye EDB-kort, hvilket tager mere end en måned at udføre og er forbundet med en meget betydelig udgift.

Af de anførte grunde skal vi derfor henstille, at der foretages en ændring i parfumeafgiftloven, således at afgiftberigtigelsen fremtidigt kan ske uden anvendelse af prismærker, og vi kan henvise til, at intet andet land behøver prismærkning som led i beskatningen af parfumer og toiletmidler.

Såfremt det ikke skulle være muligt med så kort varsel at ændre parfumeafgiftloven, foreslår vi som en foreløbig løsning, at parfumeafgiften nedsættes så meget, d. v. s. fra 37½ pct. til 36 pct., at en prisændring og den deraf følgende ommærkning ikke bliver nødvendig.

Med venlig hilsen

S. P. T.

*Erik Vogt.*

form.

/ Erik Borup,  
sekr.

Til folketingets udvalg vedrørende lov om beregning af omsætningsafgift af parfumer, toiletmidler m. v.



## Bilag 12.

### Finansministerens bemærkninger til bilag 11.

*Brancheforeningen for sæbe- parfumeri- toilet- og kemisk-tekniske artikler* gør opmærksom på, at forslaget om forhøjelse af merværdiafgiften vil påføre branchen store tab og ekstra omkostninger, medmindre der samtidig foretages en nedsættelse af parfumeafgiftssatsen fra 37½ pct. til 36 pct. af detailprisen indbefattet afgiften.

Foreningen henstiller endvidere, at der nu sker en ændring af parfumeafgiftsloven, således at parfumeafgiften fremtidig berigtiges uden anvendelse af prismærker, idet henvises til, at intet andet land anvender prismærkning som led i beskattningen af parfumer og toiletmidler.

#### *Hertil bemærkes:*

Parfumebranchens særlige vanskeligheder i forbindelse med ændringer i afgiftssatserne for parfume- og merværdibeskatningen skyldes, at hver enkelt vareenhed ved udleveringen fra fabrikanter og importører skal være forsynet med et af toldvæsenet fremstillet prismærke, der angiver varens højeste detailpris inklusive parfumeafgift og merværdiafgift. Ved et sådant system kan detailhandleren ikke foretage nogen egentlig ommærkning i tilfælde af satsændringer, og lovforslaget indeholder derfor en overgangsbestemmelse om, at prismærkede varer efter merværdiafgiftsforhøjelsen kan afsættes til en pris, der overstiger prismærkeprisen med momsforhøjelsen. I perioden indtil der fremkommer nye varer med priser, der indbefatter den forhøjede merværdiafgift, skal detailhandleren derfor forlange højere priser for varerne, end prismærket udviser. Dette fører efter nogen tids forløb til, at detailhandleren returnerer sit lager af varer med ukurante prismærker, fordi man ikke ønsker at give kunderne det indtryk, at det drejer sig om overgemte varer, selvom disse er upåklagelige.

Herudover vil leverandørerne ofte ønske

at ommærke deres egne lagre med de nye priser, og denne betydelige returnerings- og ommærkningsvirksomhed medfører dels tab for virksomhederne og dels et ret betydeligt administrativt arbejde såvel for virksomhederne som for toldvæsenet.

Brancheforeningen foreslår disse vanskeligheder imødegået ved, at parfumeafgiften nedsættes med 1½ pct., hvilket svarer til forhøjelsen af merværdiafgiften. I så fald vil prismærkeværdierne kunne bevares uforandrede på varer, der berigtiges efter den nye parfumeafgiftssats, d. v. s. for varer, som udleveres fra virksomhederne fra afgiftsændringernes ikrafttræden. En fuldstændig gennemførelse af nedsættelsen vil imidlertid forudsætte, at der blev tilstået afgiftsgodtgørelse svarende til den reducerede parfumeafgift for samtlige parfumeafgiftsberigtigede varer, som på ikrafttrædelsestidspunktet beror i engros- og detaileddet, men da dette i praksis vil være uigennemførligt, vil branchens forslag medføre et mindre tab for disse handelsled, medmindre man her foretrækker at forhøje priserne på varelagrene svarende til momsforhøjelsen og derefter, når nye varer kommer frem, påny nedsætter priserne til de før forhøjelsen gældende priser. Brancheforeningen har underhånden oplyst, at handelsleddene sandsynligvis vil foretrække at bære dette ret ubetydelige tab og vil foretrække en sådan ordning fremfor at skulle returnere varer til ommærkning.

Brancheforeningens forslag vil under forudsætning af uændret omsætning medføre en mindreindtægt af parfumeafgiften på ca. 7 mill. kr. på et år.

Med hensyn til foreningens bemærkninger om prismærkesystemet som sådant skal blot anføres, at departementet ikke anser det for forsvarligt at opkræve en parfumeafgift på 37½ pct. af detailprisen, afgiften indbefattet, uden anvendelse af prismærker som kontrolmiddel.

**Bilag 13.****BUTIKSHANDELENS FÆLLESRAAD**

Den 22. maj 1970.

Butikshandelens Fællesråd skal henstille, at den foreslåede ikrafttrædelsesdato 1. juli 1970 ændres til 29. juni 1970.

Ved en sådan ændring opnås, at de butikshandlende får mulighed for i weekenden 27.-28. juni 1970 at foretage de af merværdiafgiftsforhøjelsen påkrævede prisommærkninger og rettelser af prislister m. v.

Det er en selvfølge, at de den 29. og 30. juni 1970 opkrævede merværdiafgifter herefter skal afregnes i forbindelse med afregningen for juli kvartal 1970, således at der ikke skal foretages to opgørelser for april kvartal.

Med venlig hilsen

p. f. v.

*E. Groth-Andersen,*  
generalsekretær.

Til folketingsudvalget vedrørende det af finansministeren den 15. maj 1970 fremsatte forslag til lov om ændringer af merværdiafgiftsloven (forhøjelse af afgiften).

**Bilag 14.****Finansministerens bemærkninger til bilag 13.**

*Butikshandelens Fællesråd* henstiller, at tidspunktet for forhøjelse af merværdiafgiften ændres fra den 1. juli til den 29. juni 1970. En sådan ændring vil give de butikshandlende mulighed for at foretage prisommærkning m. v. i den forudgående weekend. Fællesrådet forudsætter, at de den 29. og 30. juni 1970 opkrævede afgifter herefter afreg-

nes i forbindelse med afregningen for juli kvartal 1970, således at der ikke skal foretages to opgørelser for april kvartal.

Hertil bemærkes, at spørgsmålet om flytning af tidspunktet for afgiftsforhøjelsens ikrafttræden til den 29. juni allerede er rejst i det af udvalget stillede spørgsmål 11. Der henvises til besvarelsen af dette spørgsmål.

### Bilag 15.

#### CENTRALFORENINGEN AF HOTELVÆRTER OG RESTAURATØRER I DANMARK

Den 20. maj 1970.

I anledning af det i Folketinget fremsatte lovforslag om forhøjelse af merværdiomsætningsafgiften fra 12½ til 15 pct. skal vi tillade os at henstille, at merværdiomsætningsafgiften på hotelværelser ophæves eller nedsættes, således at der stadig er fuld fradragsret for den udgående merværdiomsætningsafgift.

Vi skal henvisne til vor tidligere argumentation om dette emne og specielt pege på, at hotelværelser er den eneste form for husrum, som belægges med moms, og at vi ivoerigt påføres en urimelig konkurrence fra bl. a. bondegårde, pensionater, værelser i private hjem, sommerhuse m. fl., som er i stand til at udleje værelser, uden at gæsterne skal betale merværdiomsætningsafgift.

Vi skal endvidere pege på, at man i Norge, Finland og Holland har fritaget al overnatning for merværdiomsætningsafgift, og at der er væsentligt reduceret merværdiomsætningsafgift på overnatninger i Sverige og Frankrig.

Dette forhold, at danske hoteller alene er belagt med merværdiomsætningsafgift, er en stor fare for vore indtægter fra den udenlandske turisme, som vi stadig vil hævde er en eksport — ganske vist af en særlig karakter, men i allerhøjeste grad valutaskabende.

I forbindelse hermed finder vi også anledning til at bemærke, at en nedsættelse af udgifterne gennem fritagelse for merværdiomsætningsafgift på hotelværelser muligvis vil kunne tilskynde danske statsborgere til i højere grad at feriere i Danmark og herved spare landet væsentlige udgifter til udenlandsk valuta.

Vi skal tillige oplyse, at en forhøjelse på nuværende tidspunkt pr. 1. juli d. å. er endog særdeles uheldig, idet de væsentligste aftaler for sommersæsonen indtil ca. 1. november 1970 allerede er gjort, og det er umuligt overfor udenlandske rejsebureauer at forhøje de allerede aftalte priser.

Vi skal henstille til udvalget at tage de her fremførte betragtninger op til velvillig overvejelse.

Med venlig hilsen

*Allan Hansen.*

*Ingemann Petersen.*

*C. O. Steinmetz.*

*H. Bendixen.*

Til folketingsudvalget vedrørende forhøjelse af merværdiomsætningsafgiften.

## Bilag 16.

### Finansministerens bemærkninger til bilag 15.

*Centralforeningen af Hotelværtter og Restauratører i Danmark* henstiller, at merværdiafgiften på udlejning af hotelværelser ophæves eller nedsættes, dog således at fuld fradragsret for indgående moms bevares. Der henvises til, at afgiften har uheldig indvirkning på indtægterne fra udenlandske turister.

Centralforeningen udtaler endvidere, at en afgiftsforhøjelse på nuværende tidspunkt er særdeles uheldig, fordi de væsentligste aftaler for sommersæsonen indtil ca. 1. november 1970 er truffet, og det er umuligt over for udenlandske rejsebureauer at forhøje de allerede aftalte priser.

I denne anledning skal man oplyse følgende:

Hensynet til en ligelig beskatning af hele forbruget taler for, at udlejning af værelser i

hoteller ikke undtages fra afgiftspligten. Det må endvidere af hensyn til konsekvenserne for andre afgiftspligtige områder anses for uheldigt at røre ved momslovens afgiftspligt for udlejning af hotelværelser. Merværdiafgiften på hotelværelser skønnes at indbringe 25-30 mill. kr. årligt.

Med hensyn til centralforeningens bemærkning om, at det er umuligt overfor de udenlandske turistbureauer at forhøje de allerede aftalte priser for sommersæsonen 1970, skal man henvise til bemærkningerne til lovforslagets § 6. Det fremgår heraf, at man agter at træffe en ordning, således at der ses bort fra afgiftsforhøjelsen for udlejning af hotelværelser til samt servering for valutaudlændinge, der allerede har bestilt for indeværende sæson.

## Bilag 17.

### CHOKOLADE- & SUKKERVARE-BRANCHENS FÆLLES-UDVALG

Den 26. maj 1970.

Idet vi henviser til det af Finansministeren den 15. ds. i Folketinget fremsatte forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven, hvori bl. a. foreslås, at afgiften forhøjes fra 12½ til 15 pct., skal vi fremsætte følgende:

2½ pct. forhøjelse af afgiften vil medføre, at 10 øres ting stiger til 10,23 øre, 25 øres ting til 25,57 øre, 100 øres ting til 102,26 øre og 125 øres ting til 127,87 øre og så fremdeles.

Det siger sig selv, at disse brudte priser ikke kan anvendes i praksis, og det vil være urealistisk at mene, at branchen selv kan bære en bortkastning af øre-brøkdelen. De af chokolade- og sukkervarebranchens varer, der sælges i så små enheder som fra 5 øre og op til 100 øre, kan kun sælges til priser, der svarer til landets skillemønter.

Den eneste udvej til fortsat at beholde de runde priser er en gennemgribende ændring af størrelser og pakninger. For vor branche er dette imidlertid en uhyre kompliceret — og en meget kostbar proces at iværksætte. Stykkerne kan evt. laves mindre, men de moderne maskiner kræver et så stort antal nye forme etc., at enhver ændring vil kræve millionbeløb af branchen til nye investeringer. Salgsæskerne bliver for store og må kasseres, og det samme gælder etiketter og cellophan, der i henhold til vægtmærkningsbestemmelserne er forsynet med vægtangivelse. Hertil kommer, at en størrelsesreduktion betyder mindre produktion, hvilket indebærer, at omkostningerne pr. kilo stiger og gør produktionen mindre rentabel, til skade ikke alene for producenterne men for landet som helhed, idet konkurrenceevnen overfor udlandet yderligere svækkes.

En sådan proces har branchen nu gennemgået 3 gange i løbet af de seneste år, — første gang ved merværdiafgiftens indførelse pr. 3. juli 1967, — anden gang ved momsens forhøjelse til 12½ pct. pr. 1. april 1968, — og tredje gang ved ændringen af hele chokolade- og sukkervarebeskatningen pr. 1. februar 1969, og da man nu vil ændre momsen til 15 pct. pr. 1. juli 1970, vil dette sige, at branchen for fjerde gang i løbet af 3 år skal gennemløbe den i sig selv yderst kostbare og arbejdskrævende proces.

Det er ganske urimelige krav at stille til en branche, der i forvejen er hårdt trængt gennem en eksorbitant høj beskatning af dens frembringelser, og som nu først og fremmest trænger til ro omkring sit arbejde, — og vi undlader ikke at henlede udvalgets opmærksomhed på, at „chokoladeskatten“ ikke som anført i afgiftsloven udgør kr. 6,00 pr. kg., men i realiteten kr. 6,00 + 12½ pct.: kr. 6,75 pr. kg., og ved forhøjelse af momsen — kr. 6,00 + 15 pct.: kr. 6,90 pr. kg.

Endvidere henviser vi til, at chokoladeskatten i Norge udgør kr. 5,00 pr. kg. + 20 pct.: kr. 6,00 og i Sverige kr. 2,80 + 15 pct.: kr. 3,22 (d. kr. 4,66), og målet fremover er os bekendt at harmonisere afgifterne i de nordiske lande.

Vi vil derfor meget indtrængende henstille til det ærede udvalg, at der foretages en regulering af afgiften af chokolade- og sukkervarer, og vi skønner, at en nedsættelse med 50 øre pr. kg. til kr. 5,50 pr. kg i det store og hele vil bevirke, at de nugældende priser og størrelser ikke behøver ændringer.

Det er vor opfattelse, at mindre-prove-

nuet af chokolade- og sukkervareafgiften og de  $2\frac{1}{2}$  pct. forhøjelse af momsen på samme vare stort set vil ophæve hinanden, navnlig da en bevarelse af *runde* priser vil være et incitament til, at det købende publikum fortsat viser interesse for denne varegruppe

og derved medvirker til at bevare — subsidiært *forøge* salget og dermed afgiften.

Fælles-Udvalget anmoder om at få foretræde for udvalget snarest muligt for mundtligt nærmere at redegøre for vore synspunkter.

P. u. V.

*K. E. Kruse-Jensen*

Formand.

/ Sekretær.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af afgiften).

**Bilag 18.****Finansministerens bemærkninger til bilag 17.**

*Chokolade- og Sukkervare-Branchens Fælles-Udvalg* anfører, at en forhøjelse af merværdiafgiften til 15 pct. vil medføre, at detailpriserne vil komme til at udgøre ubekvemme beløb, f. eks. 26 øre, 102 øre o. s. v., som ikke kan anvendes i praksis. Branchen vil for at kunne bevare runde priser være nødsaget til at ændre forme, pakninger, etiketter m. v., og en sådan proces er kompliceret og kostbar.

Fællesudvalget anmoder derfor om, at chokoladeafgiften nedsættes fra 6 kr. til 5 kr. 50 øre pr. kg.

*Hertil bemærkes:*

Det af Fællesudvalget rejste problem om brudte priser som følge af en momsforhøjelse er ikke specielt for chokoladebranchen, men vil fremkomme også for andre varer.

Provenutabet ved en nedsættelse af chokoladeafgiften til 5 kr. 50 øre pr. kg. kan anslås til ca. 20 mill. kr. årligt. En sådan nedsættelse vil kun kunne opveje momsforhøjelsen for varer, der sælges til en gennemsnitspris, medens den samlede afgift for varer til priser over eller under gennemsnitsprisen vil blive ændret.



## Bilag 19.

### ELEKTRONIKFABRIKANTFORENINGEN I DANMARK

Den 19. maj 1970.

#### Angår: Punktafgiften, 20 pct. af engrosværdien af radio- og TV-apparater m. m.

Fremsættelsen af lovforslag nr. 179 af 15. maj 1970 om forhøjelse af merværdiafgiften fra 12½ pct. til 15 pct. er anledningen til følgende henvendelse med anmodning om ophævelse af ovennævnte punktafgift.

Som den tidligere Radiofabrikantforening, nu Elektronikfabrikantforeningen, har tillkendegivet overfor såvel de gennem årene relevante folketingsudvalg som Finansministeriet, nærer radioindustrien dyb bekymring i anledning af de uheldige virkninger, der er en følge af punktafgiftens indflydelse på branchens erhvervsudøvelse.

Vi vil gerne fremføre de industrielle synspunkter med hensyn til aktivitetsvolumen og indtjening, idet vi mener, at punktafgiften på begge områder er en alvorlig hæmning.

Vi skal uddybe dette nærmere.

Forvridningen af radiobranchens prisniveau som følge af punktafgiften stiller dens varer konkurrencemæssigt urimeligt ved publikums sammenligning med priser på andre varige forbrugsgoder til hjemmet, som f. eks. elektriske husholdningsapparater, møbler, gulvtæpper etc. Til dokumentation af dette forhold henvises til bilag I, hvoraf fremgår, at medens gruppen „Andre varige forbrugsgoder“ indenfor bruttonationalproduktet med omsætningen i 1960 som index: 100 i 1969 er steget til 236, er det tilsvarende tal for radio, TV m. m. kun 139.

En anden nærliggende betragtning er at se på solgte antal radio- og TV-apparater pr. 1000 husstande. Disse tal er for de lande,

som vi bør kunne sammenlignes med (jfr. bilag II), nemlig Sverige og Vesttyskland, væsentligt højere end de tilsvarende danske.

Selvom også andre forhold kan spille en rolle, er det sikkert svært at afvise de kunstigt skabte højere priser for radioindustriens produkter herhjemme som hovedgrunden til de små salgstal i Danmark.

Punktafgiften hindrer således et produktionsvolumen, som er den nødvendige forudsætning for konkurrencedygtige priser i den livsvigtige eksport.

Samtidig er det en uomtvistelig kendsgerning, at punktafgiften presser de af industrien opnåede priser stærkt ned i en konkurrencebetonet branche. Og det er branchen, som det nedenfor kort skal omtales. Industrien må erfaringsmæssigt „sluge“ noget af afgiften, og det kan kun ske på bekostning af indtjeningen, som er den eneste vej til en rimelig grad af selvfinansiering. Den koncentration af radioindustriens virksomheder, der også nævnes nedenfor, har ifølge sagens natur affødt betydelige finansieringsproblemer. Hertil kommer nu kravet om fremskaffelse af den nødvendige kapital til videre udbygning af en vel påbegyndt eksport.

Til bedømmelse af radioindustriens forhold er det naturligt at minde om, at i begyndelsen af 60-erne var der her i landet 15 virksomheder, hvor der fremstilledes radio- og/eller TV-apparater, henholdsvis pladespillere og/eller båndoptagere. Gennemsnittet af salgsværdien (engros, excl. afgifter) af

disse virksomheders salg på hjemmemarkedet i 5-års perioden 1959-63 var af størrelsesordenen 250 mill. kr. årligt og dækkede ca. 85 pct. af totalsalget.

Nu i 1970 er der 3 fabrikker tilbage, og deres tilsvarende salgsværdi på hjemmemarkedet har i 1968 været af størrelsesordenen 140 mill. kr. dækkende ca. 50 pct. af hjemmemarkedet.

De tilsvarende eksportværdier var som gennemsnit for 5-års perioden 1959-63 ca. 28 mill. kr. årligt og i 1969 ca. 104 mill. kr. — en glædelig fremgang.

Afviklingen af et stort antal virksomheder har ifølge sagens natur medført betydelige tab af kapital og en række menneskelige tragedier. Udfra et samfundsmæssigt synspunkt må det dog erkendes, at den stedfundne saneringsproces, der er blevet gennemtvunget af hård konkurrence på såvel hjemmemarkedet som i eksportarbejdet og er resulteret i en koncentration af produktion på få og større enheder, har været sund.

På de 3 idag eksisterende virksomheder, der fremstiller radioapparater etc., beskæftiges ca. 3.700 personer. Herudover beskæftiges mere end 3.000 personer i komponentfabrikerne, der bl. a. fremstiller elektriske komponenter til radioapparatfabrikerne, henholdsvis i træindustrien, der leverer kabinnerne.

Fabrikanterne af elektriske komponenter har udover deres leverancer til de danske radioapparatfabriker en betydelig eksport af tilsvarende komponenter til professionelle elektriske apparater og instrumenter, der også sælges såvel i indlandet som til eksport. For de pågældende virksomheder er den del af deres produktion, der er bestemt til brug

for fremstilling af radio- og TV-apparater etc., imidlertid så betydende for deres totale aktivitet, at deres trivsel som helhed afhænger af den.

Det kan således fastslås, at der bortset fra de iøvrigt direkte og indirekte beskæftigede i radiobranchen alene i radioindustrien er ca. 7.000 personer, hvis beskæftigelse idag direkte eller indirekte er afhængig af radiofabrikerne eksistens, og hvis fremtid er knyttet til disse virksomheders udviklingsmuligheder.

Uanset hvorledes Danmarks indpasning i den uomgængelige vesteuropæiske markedsdannelse endeligt vil komme til at forløbe, må det være enhver industris pligt at prøve på at forudse sin placering under de ændrede forhold og forberede sig på den nye situation.

Radioindustrien er ved den gennemførte koncentration og et effektivt eksportarbejde i fuld gang hermed. Nu henstiller vi indtrængende til udvalget om ved ophævelse af punktafgiften at være med til at skabe det nødvendige grundlag for arbejdets fortsættelse.

Til bedømmelse af forholdet mellem punktafgiften på radio, TV m. m. og mermomsætningsafgiften, og her tænkes såvel på det fiskale synspunkt som på den forbrugsbegrænsende virkning, bør tallene for 1969 afsluttende nævnes. Førstnævnte, der, som vi har påpeget, er en betydende belastning for dansk radioindustri udvikling, indbragte ca. 50 mill. kr., medens én procent merafgift svarede til lidt over 500 mill. kr.

Må vi endelig anmode om ved et personligt fremmøde at få lejlighed til en mundtlig drøftelse af vore problemer.

Med ærbødighed

P. B. V.

S. Kahlke.

sekr.

## Bilag 20.

## Finansministerens bemærkninger til bilag 19.

*Elektronikfabrikantforeningen i Danmark* anmoder om, at den særlige afgift på radio- og fjernsynsmodtagere m.v. må blive ophævet, idet bl. a. anføres, at afgiften medfører en væsentlig hæmning af produktion og forbrug af de pågældende varer, og at en betydelig del af branchens fabrikker har indstillet produktionen i de senere år.

*Hertil bemærkes:*

Afgiften blev ved engrosomsens indførelse pr. 1. august 1962 forhøjet fra 20 pct. til 30 pct. af engrosprisen exclusive afgift. Ved merværdiafgiftens indførelse i 1967 blev radio og fjernsyn i lighed med alle andre punktbeskattede varer henført under merværdiafgiften, men samtidig skete en nedsættelse af afgiftssatsen fra 30 pct. til 20 pct. af engrosprisen exclusive afgift eller til  $16\frac{2}{3}$  pct. af engrosprisen inclusive radioafgiften. Det bemærkes, at de øvrige punktafgifter ikke blev nedsat tilsvarende ved merværdiafgiftens indførelse. Begrundelsen for afgiftsnedsættelsen, der stort set modsvarer momsen, var det forhold, at branchens salg

på det danske marked gennem nogle år havde været faldende.

Den ubeskattede engrosværdi af de afgiftspligtige varer har siden 1960 været følgende.

	mill. kr.
1960 . . . . .	343
1961 . . . . .	290
1962 . . . . .	269
1963 . . . . .	191
1964 . . . . .	190
1965 . . . . .	179
1966 . . . . .	188
1967 . . . . .	202
1968 . . . . .	228
1969 . . . . .	289

Nedgangen i omsætningen ophørte i 1966 og afløstes af en stigning. I 1969 steg omsætningen ret betydeligt, og stigningen er fortsat i det første kvartal af 1970, som ligger godt 50 pct. højere end samme periode i 1969. Fremgangen skyldes formentlig bl. a. fremkomsten af stereo-apparater og farvefjernsyn.

Provenuet af afgiften var i finansåret 1969-70 54 mill. kr.

**Bilag 21.****FÆLLESREPRÆSENTATIONEN FOR  
DANMARKS BIOGRAFTEATRE**

I anledning af det fremsatte forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven skal underskrevne repræsentanter for Fællesrepræsentationen for Danmarks Biografteatre, Biografteater-Foreningen af 1960 og Foreningen af Danske Filmproducenter tillade sig at henstille, at der indføres bestemmelse i loven, således at der fremtidig ikke beregnes moms af billetsalget til biografforestillinger.

Særlig skal vi fremhæve, at Danmark nu er det eneste nordiske land, der belægger biografbillet salg med moms. I Norge er man endda gået et skridt videre, idet man har fritaget biograferne for at svare moms af filmlejen.

Danmark står således som det eneste nordiske land, der ikke har efterkommet henstillingen i Unescos resolution af november 1968 om at sidestille filmområdet med tidskrifter, aviser og bøger, hvorved det naturligvis har været forudsat, at dette samlede område fik en lettelse i forhold til de ikke-kulturelle områder.

Da folketinget nu står overfor den første betydelige ændring af loven efter den nævnte Unesco-resolution, bør man benytte lejligheden til at bringe Danmark på linie med de øvrige nordiske lande.

Det virker i denne forbindelse ulogisk og

stødende, at den eneste billetsalgslempelse, den nugældende danske lov indeholder, vedrører fodboldkampe, jfr. lovens § 2, stk. 2 n.

Biografområdet har siden indførelsen af den almindelige merværdiafgift været i fortsat økonomisk tilbagegang. Besøgstallet er faldet fra ca. 15,2 mill. i første halvår 1967 til ca. 13 mill. i sidste halvår 1969. Samtidig har omkostningerne vist fortsat stigning. Fra 1966 til 1968, som er det seneste år, man har bearbejdede oplysninger om, er udgifterne steget med 7,4 pct. af den samlede billetindtægt.

I 1964 indførtes en ordning for hele filmbranchen, hvis hovedformål var at reservere de beløb, som betales i afgift (tidligere forlystelsesafgift) til fremme af den danske kvalitetsprægede filmproduktion. Det var i betragtning af denne nyligt indførte ordning en urimelighed, at man allerede i 1967 indførte en ny afgift, der ramte biograferne. Dette protesterede vore organisationer forgæves imod. Overfor en yderligere forhøjelse af momsen får disse protester fornyet aktualitet.

Det bemærkes sluttelig, at vore organisationer betragter det som en selvfølge, at den nettofordel, biograferne vil opnå ved imødekommelse af vore krav, bør anvendes fuldt ud i biografernes prispolitik.

København, d. 25. maj 1970

Med ærbødighed

Fællesrepræsentationen for Danmarks Biografteatre:

P. F. V.

*Oluf Larsen.*

Biografteater-Foreningen af 1960:

P. F. V.

*Jørgen Hoffmeyer.*

Foreningen af Danske Filmproducenter:

P. F. V.

*Flemming John Olsen.*

**Bilag 22.****Finansministerens bemærkninger til bilag 21.**

*Fællesrepræsentationen for Danmarks Biografteatre, Biografteater-Foreningen af 1960 og Foreningen af Danske Filmproducenter* anmoder om, at biografforestillinger fritages for merværdiafgift.

Organisationerne henviser bl. a. til, at Danmark er det eneste nordiske land, der belægger biografforestillinger med moms. Det fremhæves, at biografområdet siden indførelsen af merværdiafgift har været i økonomisk tilbagegang.

Man skal hertil bemærke, at i Danmark er forlystelser omfattet af merværdiafgiftsloven, medens dette ikke er tilfældet i Norge og Sverige.

Når forlystelser blev medtaget under afgiftspligten, skyldes det ifølge bemærkningerne til lovforslaget hensynet til en ligelig beskatning af forbruget samt afgiftens provenu. Hele forlystelsesområdet ansloges i 1965 at ville indbringe 40-50 mill. kr. Det ville næppe være rimeligt at trække biografteatre ud af forlystelsesområdet i øvrigt og specielt fritage dem for afgiftspligten. En undtagelse ville i øvrigt være vanskelig at afgrænse og dermed give anledning til administrative problemer.

**Bilag 23.****HÅNDVÆRKSRADET**

Den 19. maj 1970.

I fortsættelse af de synspunkter, som Håndværksrådets delegation gjorde gældende over for folketingsudvalget skal rådet påny indtrængende henstille, at man undlader at gennemføre det af handelsministeren fremsatte lovforslag om prisstop for tjenesteydelser m. v.

Efter rådets opfattelse vil en lovgivning af den påtænkte karakter ikke medføre den ønskede økonomiske stabilitet, medmindre den ledsages af tilsvarende indgreb over for andre indkomstdannelser, herunder lønninger. Derimod vil en sådan lovgivning forringe erhvervslivets muligheder for selvfinansiering og dermed i særlig grad for de mindre og mellemstore virksomheder vanskeliggøre nødvendige investeringer med de deraf følgende beskæftigelsesmæssige konsekvenser.

Det har allerede under de siden 18. november 1967 gældende prislove været van-

skeligt — og for mange virksomheder næsten ugørligt — at foretage priskalkulationer på et økonomisk forsvarligt grundlag. En videreførelse og skærpelse af denne lovgivning vil kunne bringe en stor del af håndværket og den mindre industris mere end 35.000 service- og reparationsvirksomheder ud i en alvorlig situation.

Såfremt folketinget alligevel skulle beslutte sig til at gennemføre de fremsatte lovforslag henstiller Håndværksrådet på baggrund af sin omfattende erfaring fra administrationen af den hidtidige lovgivning, at lovgivningsmagten understreger nødvendigheden af en langt smidigere dispensationspraksis end hidtil. Kun på denne måde vil det blive muligt for virksomhederne og monopoltilsynet at administrere lovgivningen under hensyntagen til den igangværende strukturudvikling.

p. r. v.

*M. J. Rosenberg.*

Til folketingsudvalget vedrørende forslag nr. 176 til lov om prisstop for tjenesteydelser m. v.

## Bilag 24.

## PROVINSHANDELSKAMMERET

Den 19. maj 1970.

Provinshandelskammeret tillader sig herved at anmode Folketingsudvalget om ved behandlingen af ovennævnte 2 lovforslag at ville inddrage nedenstående synspunkter i udvalgets overvejelser.

## 1. Afgiftssatsen.

Medens de hidtidige afgiftssatser 10 pct. og 12½ pct. har kunnet omregnes til „rene“ brøker, nemlig  $\frac{1}{10}$  og  $\frac{1}{8}$ , er dette ikke tilfældet med den foreslåede sats på 15 pct., der er lig med  $\frac{3}{20}$ .

Dette forhold vil for detail- og engroshandelen medføre et betydelig ekstraarbejde, både ved prisommærkning af de eksisterende varelagre og fremover i det daglige arbejde.

Provinshandelskammeret henstiller derfor, at den foreslåede sats på 15 pct. ændres til 14  $\frac{2}{7}$  pct., der er lig med  $\frac{1}{7}$ .

## 2. Ikrafttrædelsestidspunktet for den forhøjede sats.

Medens afgiften for importvarer foreslås sat i kraft med øjeblikkelig virkning, skal

afgiftssatsen iøvrigt ifølge lovforslag nr. 179 træde i kraft 1. juli 1970.

Vi er klare over, at man hermed har valgt at lade den nye sats træde i kraft ved starten af et kvartal, og er enig i, at dette er at foretrække for, at ændringen træder i kraft midt i en afgiftsperiode, men vi understreger, at da man i løbet af 1 til 2 uger er midt i ferisesæsonen, og at handelens virksomheder dermed i betydelig grad vil lide under personalemangel, vil der med ikrafttrædelsestidspunkt 1. juli 1970 blive lagt store byrder på handelens virksomheder med hensyn til prisommærkning af varelagrene inden 1. juli 1970.

Provinshandelskammeret tillader sig af disse grunde at påpege, at ændringen af den almindelige afgiftssats fra 12½ pct. til den forhøjede sats ikke burde træde i kraft før 1. oktober 1970, og henset til vore bemærkninger ovenfor under punkt 1, henstilles det påny indtrængende, at såfremt vor anmodning om udskydning af ikrafttrædelsestidspunktet ikke kan imødekommes, bør man så meget mere overveje at ændre den foreslåede procent fra 15 til 14  $\frac{2}{7}$ .

P.P.V.

E.B.

B. Kremer.

Til folketingsudvalget vedrørende lovforslagene nr. 179 og 180  
vedrørende ændringer af merværdiafgiften.

**Bilag 25.****Finansministerens bemærkninger til bilag 24.**

*Provinshandelskammeret* ønsker den foreslåede afgiftssats på 15 pct. af prisen uden afgift ændret til 14  $\frac{2}{7}$  pct. eller  $\frac{1}{7}$ . Det anføres, at den foreslåede sats på 15 pct., der svarer til  $\frac{3}{20}$  af prisen uden afgift, for detail- og engroshandelen vil medføre et betydeligt ekstraarbejde, både ved prisommærkning af de eksisterende varelagre og i det daglige arbejde.

Endvidere anfører provinshandelskammeret, at det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt 1. juli falder midt i ferisesæsonen, og at der derfor vil være mangel på personale til den nødvendige prisommærkning af virksomhedernes varelagre. Man henstiller derfor, at ikrafttrædelsen udskydes til den 1. oktober 1970.

Man skal hertil bemærke følgende.

Med den gældende afgiftssats udregnes afgiften af en pris uden afgift ved at gange med 0,125 eller ved at dividere med 8. Med den foreslåede afgiftssats kan afgiften udregnes ved at gange med 0,15. Dette synes

ikke besværligere, end det hidtil har været at beregne afgiften.

Virksomheder, der anvender priser inklusive afgift, vil normalt ikke have brug for i det daglige at udregne afgiften for et varesalg. Det vil navnlig være i forbindelse med kalkulation af nye varepriser, disse virksomheder har brug for at beregne afgiften af priser, der ikke indbefatter afgift.

Afgiftsforhøjelsen medfører i sig selv en prisforhøjelse på 2,22 pct.

Der vil — ligesom ved afgiftsforhøjelsen i 1968 — at toldvæsenet blive udarbejdet tabeller til brug for ommærkninger samt tabeller, der dels angiver afgiften udregnet som 15 pct. af varepriserne uden afgift, dels angiver afgiften som  $\frac{3}{23}$  af priserne inklusive afgift.

For så vidt angår provinshandelskammerets bemærkninger om ikrafttrædelsestidspunktet bemærkes, at en udskydelse fra 1. juli til 1. oktober 1970 vil give et merprovenu, der er 300 mill. kr. mindre end forslaget.



## Bilag 26.

SIGFRÉD JENSEN &amp; CO. A/S

Esbjerg, den 23. maj 1970.

Ifølge hoslagte klip\*) fra „Vestkysten“ af 22. ds. henstiller Provinshandelskammeret, at den foreslåede sats på 15 pct. af praktiske grunde ændres til  $14\frac{2}{7}$  pct.

Af det meget store antal regnemaskiner, der findes her i landet, er kun en meget lille procentdel indrettet til division efter den så hedt eftertragede syvendedel.

Derimod er der et meget stort antal maskiner, som kan multiplicere, og hvor det altså er betydelig lettere at multiplicere med 15 end med 14,286 ( $14,286 = 14\frac{2}{7}$ ).

Og alle der benytter hovedregning vil givetvis foretrække at beregne 10 pct. og lægge halvdelen heraf til, idet det er en almindelig kendt sag, ikke blot blandt regnelærere, men i hele landets befolkning (bortset åbenbart fra Provinshandelskammeret), at man foretrækker sådan regning fremfor egentlig division.

Forhåbentlig kan udvalget tænke sig lidt bedre om end Provinshandelskammeret og fastholde de 15 pct. — Ellers må man hellere gå op til de 20 pct.

Med venlig hilsen

*Jensendiesel A/S.*

Navn

Til folketingsudvalget vedrørende behandling af forslaget om momsforhøjelse.

\*) Ikke vedlagt.

**Bilag 27.***Til regering og folketing!*

Skibsværftsarbejdernes bestyrelse forsamlet til møde tirsdag d. 12. maj 1970 udtaler:

Idet vi støtter vore hovedforbunds fornuftige indstilling til regeringens planer om at fjerne 3 dyrtidsportioner, vil vi samtidig advare regering og folketing mod at lægge nye byrder på den arbejdende del af befolkningen.

Igennem pressen har vi erfaret, at den borgerlige regering påtænker en forhøjelse af momsens fra de nuværende 12½ pct. til 15 pct. samt vil pålægge lønmodtagerne et lønstop.

Dette viser, at den økonomiske politik, regeringen fører, har spillet fallit. Regeringens motto før valget var, at borgernes penge befinder sig bedst i borgernes lommer. Dette valglogan er blevet afløst af den kendsgerning, at flertallet af borgernes lommer bliver tømt af regeringens økonomiske

politik. Vi kræver, at den regering, der nu har vist sin uduelighed, bliver erstattet af en anden regering, der har vilje til at gennemføre en ny politik.

Den periode, hvor arbejdsgivernes regering har siddet, viser, at kapitalisterne ikke er istand til at administrere samfundet på en fornuftig måde. Det er derfor på tide, at arbejderne og ungdommen alvorligt diskuterer, hvorledes man får erstattet det kapitalistiske samfund med et socialistisk. Et samfund, hvor man er fritaget for kapitalistisk udbytning, hvor menneskene i produktionen virkelig får mulighed for medbestemmelse.

Den regering, som nu gennem hele valgperioden har ført arbejdsgivernes politik, må fjernes og erstattes af en regering, som virkelig har som målsætning at føre en ny politik, en politik, som tager hensyn til den største del af landets befolkning, dem, som skaber produktionen.

## Bilag 28.

## LIZZIE OG OLE WEBER

alment prakt. læger,  
Søndergade 2, Haslev.

Den 18. maj 1970.

Som alment praktiserende læge har man naturligvis med stor interesse fulgt de af regeringen fremsatte oplysninger om landets vanskelige økonomiske status. Det fremgår heraf ganske klart, at der nu er brug for en økonomisk „afmagringskur“, som vi alle — efter evne — må underkastes.

Alene den kommende stigning i moms på  $2\frac{1}{2}$  pct. vil da også — både for vore driftsudgifter og for vort privatforbrug — hurtigt blive en mærkbar ekstra beskatning. Men når regeringen igen vil fremkomme med et lovforslag om pris- og avancementstop, også for tjenesteydelser, mindes vi praktiserende læger, særligt i provinsen, straks de for knapt et år siden indstillede stoplove, som nok kostede os ialt ca. 25 millioner kroner.

Det er en kendsgerning, at de praktiserende læger over hele landet — ca.  $\frac{1}{3}$  af samtlige læger — er inde i en investeringsperiode — med tilhørende store låntagninger — som langt overstiger nogen anden tidligere periode. For at leve op til tidens stadig voksende krav har mange af os fulgt medicinaldirektørens alvorlige henstilling om at få almen praksis udbygget til en tidsvarende høj standard. Det kan jo ikke undre, at der også i den sektor af sundhedsvæsenet, der er uden for hospitalsvæsenet, må investeres store — men privat finansierede — beløb i disse år.

Som et eksempel kan jeg nævne, at min kone og jeg i løbet af eet år har investeret ca. 150.000 kr. i en fordobling af vor klinikstørrelse, moderne udstyr m. m.

Når vi læger har gjort det — og turdet det —, og når vi har kunnet få lån til disse

store private investeringer, skyldes det i høj grad, at vi sidste år — i provinsen — fik en ny og forbedret overenskomst om lægehjælp til sygekassernes A-medlemmer, ca. 80 pct. af vort klientel. I den overenskomst, der som foreskrevet i Lov om off. sygeforsikring foreskriver det er godkendt — som rimelig — af socialministeren, er der for det første en dyrtidsregulering. Denne er jo som sædvanlig kun en (delvis) kompensation for allerede indtrufne stigninger i omkostningsniveauet, men jo bestemt ikke udtryk for en avancementstigning.

For det andet resterer der nu et tillæg på 11,25 pct. pr. 1.10.70, hvor tjenestemændene får 15 pct.

Statsministeren udtalte i oktober 1968 i TV: „Staten kan selvsagt ikke gå ind for lønforhøjelser til tjenestemændene og samtidig pålægge det private arbejdsmarked mådehold.“

Et sådant tillæg på 11,25 pct. er jo ikke udtryk for en tilsvarende avancementstigning. Hos os — i et liberalt, privatfinansieret erhverv er brutto jo langt fra = netto. Når en tidssvarende drevet praksis i dag har ca. 33 pct. driftsomkostninger, betyder det jo, at vi skal have 50 pct. mere end en lønmodtagerindtægt, for at vi netto skal have det samme.

I forbindelse med oplægget til de nye økonomiske love har vi med stor interesse og tilfredshed bemærket, at både stats- og finansministeren i TV har udtalt, at regeringen ikke agtede at gribe ind over for de bestående overenskomster, men at man denne gang vil gå andre veje. I BT den 18.5. citeres fra et interview med statsministeren: „Efter

LOs afvisning mener jeg ikke at kunne gøre indgreb i overenskomsterne uden en bekræftelse fra vælgerne.“

Vi alment praktiserende læger har tre hovedgrupper af indtægter:

- 1) ca. 70 pct. for lægehjælp til sygekassernes A-medlemmer.
- 2) ca. 11 pct. for det forebyggende arbejde med børn, svangre og vaccinationer. Her ydes der honorarer fastsat efter off. forhandling og med samme dyrtidsregulering som tjenestemændene.
- 3) ca. 19 pct. fra vore honorarer til privatpatienter.

Som situationen er, må vi naturligvis være villige til at tåle prisstop for disse privathonorarer i en begrænset periode, selv om det vil betyde, at vi må på en skrappere „afmagringskur“ end de  $\frac{2}{3}$  af landets læger, hvis tjenesteydelser præsteres på hospitaler, institutter m. m., men som stadig vil få deres dyrtidsregulering, og altså ikke rammes tilsvarende.

Efter min vurdering kunne det være rimeligt, om der i den nye stoplov kom til at stå (bl. a.) ganske som i den gældende Monopollovs paragraf 2, stk. 2: „Løn- og arbejdsforhold falder uden for denne lov, som heller ikke omfatter prisforhold og erhvervsudø-

velse, der i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige.“

På den måde vil der være dækket ind over for vore sygekasseindtægter og honorarer for forebyggende arbejde, medens privathonorarer blev ramt af lovens bestemmelser.

Ved vurdering af vore indtægtsforhold må det også erindres, at et meget stort antal af provinsens praktiserende læger vil have indtægter fra *uafviseligt* vagtarbejde, aften, nat, søn- og helligdage.

Som et eksempel kan nævnes, at alle Haslevs læger gennemsnitlig har 29 timers ugentligt vagtarbejde, ud over en 42 timers dagarbejdstid ialt ugentligt.

Til slut vil jeg gerne præcisere, at vi praktiserende læger naturligvis har forståelse for, at vi også må bære vor del af de byrder, som den økonomiske stramning må betyde. Hvis vi får både momsforhøjelse og midlertidigt prisstop for vore privathonorarer, vil det også være en meget mærkbar „afmagringskur“ og desuden en meget alvorlig likviditetsforringelse i en tid, hvor vi netop har brug for at udbygge almen praksis, således at vi kan leve op til de store forventninger, som både befolkningen og Socialreformkommissionen stiller til os.

*Ole Weber.*

Til folketingets udvalg for de nye prisstoplove.